KELEIVIS
Prenumerata:
Amerikoje ir užsieniuose
metams $5.00
Pusei metų 2.50
KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

KELEIVIS

THE TRAVELER — LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS
Lithuanian Weekly
Published in So. Boston, Mass.
Since February 9, 1905
Address:
KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

NR. 16 SOUTH BOSTON, MASS., 1964 BALANDIS - APRIL 15 60-TIEJI METAI
"Keleivio" Telefonas AN 8-3071 Second-class postage paid at Boston, Massachusetts Atskiro Numerio Kaina 12 Centų

Ar vien tik antisemitizmas Sovietų Sąjungoje?

Įtakingų žydų organizacijų atstovai buvo suvažiavę Washingtone pasitarti, kaip kovoti ir nuteikti visuomenę prieš Sovietų Sąjungoje ugdomą antisemitizmą. Jų atstovai lankėsi pas prezidentą ir kitus žymius politikus.

Tarp suvažiavusių buvo ir JAV vyriausiojo teismo narys A. Goldberg, senatorius A. Ribikoff ir kiti žymūs žydai valstybininkai.

Suvažiavusieji pripažino, kad Sovietų Sąjungoje laužomos Jungtinių Tautų chartoje išdėstytos žmogaus teisės, nes ten persekiojama žydų religija, uždaryta jų 396 sinagogos ir liko tiktai 96. Sovietų Sąjungoje gyvena virš trijų milionų žydų, ir jiems leista turėti tik vienas žurnalas, kurio gali spausdinti tik 20 tūkstančių egz. Žydai ten neturi nei vienos savo mokyklos, neturi savo teatro net tokiuose dideliuose žydų centruose kaip Maskvoje ar Leningrade, kur žydų esama virš milijono kiekviename tame dideliame mieste.

Dėl prekių trūkumo Sovietų Sąjungoje išsivysčiusi spekuliacija. Žydai traukiami atsakomybėn tariamai nusikaltę ir jau jų daugiau kaip 80 įvairiose tokiose bylose sušaudyta.

Suvažiavime priminta, kad Kremliaus valdžia tęsia carinės Rusijos pavergtųjų tautų politiką. Tada rusų apgyventose vietose, ypač miestuose, žydams buvo uždrausta gyventi. Jie galėjo kurtis tik Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Lenkijoje ir kitose nerusų gyvenamose žemėse. Į aukštesniąsias mokyklas žydų buvo priimama ne daugiau 10 nuošimčių. Įvairiomis progomis kai kur buvo vykdomi, su Rusijos valdžios priitarimu, žydų pogromai.

* * *

Kartu tenka pastebėti ir klausti, ar nūnai vien tik antisemitizmas tebujoja Sovietų Sąjungoje? Ar ten nevaromas aplamai ir kitų tautų priievartinis virškinimas?

Ar Lietuvoje ir kitose Sovietų Sąjungos vietose neuždarinėjami maldos namai, ar kitų tautų žmonės ten nėra baudžiami už tariamąją spekuliaciją? Ar jie nešaudomi?

Ar nėra Lietuva kolonizuojama, siekiant ją surusinti? Ar Lietuvos istorija nėra falsifikuojama? O lygiai taip pat elgiamasi ir su kitomis pavergtomis tautomis.

Žydai daug daugiau laimėtų, jeigu jie savo antisemitizmą iškeltų viešumon ir protestuotų kartu su kitom Sovietų Sąjungos pavergtom tautom.

Tada įspūdis būtų didesnis, ir tokio bendro protesto įteikimas prieš visų sovietų pavergtų tautų persekiojimą būtų daug reikšmingesnis.

Brazilijos laikinasis prezidentas Ranieri Mazzilli, kuris netrukus turės užleisti vietą kitam, parlamento išrinktam prezidentauti tą laiką, kuriam buvo išrinktas nuverstasis Goulart, tai yra iki kitų metų dudens.

Triukšmas dėl gen. Mac Arthuro

Gen. Mac Arthurui mirus, du žymūs laikraštininkai paskelbė pasikalbėjimus su mirusiu generolu, turėtus prieš 10 metų.

Jie rašo, kad generolas tada pareiškęs, jog karo Korėjoje nelaimėjęs dėl to, kad tai sutrukdė JAV vyriausybė. Jis kaltina Angliją, kad ji išdavusi, pranešdavusi kinams JAV karinius planus. Pasak tų laikraštininkų, Mac Arthuras nepalankiai atsiliepęs ir apie kai kuriuos žymius, aukštas vietas užimančius karius.

Dėl tų laikraštininkų paskelbtų pasikalbėjimų kilo didelis triukšmas. Anuo metu Anglijoje buvę valdžioje aukštieji politikai vadina tuos kaltinimus išgalvotais. Panašiai atsiliepė ir keli buvę Mac Arthuro bendradarbiai. Bet kiti mano kitaip. Žodžiu, gen. Mac Arthuras dar irgi, ir karste gulėdamas, neturės ramybės.

NELAUKTAS WALLACE PASISEKIMAS

Alabamos gubernatorius G. Wallace yra žinomas kaip negrų teisių praplėtimo priešininkas. Jis, kandidatuodamas į prezidentus, surinko Wisconsine daugiausia —25%— visų balsų.

Tai paskutinė gen. Douglas Mac Arthuro kelionė New Yorke į geležinkelio stotį, iš kur jis buvo nuvežtas į Washingtoną, ten pašarvotas Kapitolio rotundoje, iš kurios praeitą šeštadienį nuvežtas į Norfolke pastatytą mauzolėjų palaidoti.

Chruščiovas skelbia savųjų lygybę

Nikita Chruščiovas, 10 dienų viešėjęs Vengrijoje, sugrįžo į Maskvą ir praeitą sekmadienį pasakė kalbą per televiziją, kuri buvo perduodama per 16-kos valstybių radiojo stotis (Rumunijos ir Albanijos radijo stotys jos neperdavė).

Nikita pasigyrė, kad su Vengrijos komunistais esąs visiškas sutarimas. Jis paskelbė, kad Sovietų Sąjunga partijų lygybę. Girdi, Stalino laikai praėjo, kada buvo reikalaujama visiškai jam paklusti.

Penktadienį Nikita mini savo amžiaus 70 metų sukaktį. Į ją suvažiavo įvairių kraštų komunistų vadai, su kuriais bus tariamasi dėl santykių su Kinijos komunistais.

Chruščiovas mato, kad įsakymais nebegali kitų kraštų komunistų valdyti, todėl, būdamas reikalingas pagalbos, yra priverstas su jais tartis.

Gaisras išvaikė respublikonus

Illirois lietuvių respublikonai, iš viso koks 50 asmenų, susirinko posėdžio balandžio 9 d. Nielsens restorane Chicagoje. Jiems posėdžiaujant ir bevakarieniaujant kilo gaisras. Vakarieniaujantiems teko imtis gaisrą gesirti. Kai atskubėjo ugniagesiai ir svečiai pasišalino, dar įvyko sprogimas, ir keli gaisro gesintojai buvo sužeisti.

Vakarienę teko užbaigti kitame restorane, Franklin House.

Tos vakarienės metu buvo pagerbtas žymus lietuvių veikėjas, SLA gydytojas kvotėjas dr. St. Biežis, sulaukęs 70 metų amžiaus.

Buvęs iždo sekretorius Robert B. Anderson paskirtas naujuoju JAV atstovu Panamoje, kai tarp tų valstybių nutrauktieji diplomatiniai ryšiai vėl buvo atnaujinti.

Darbo Partijos laimėjimas Londone

Į Didžiąją Londono miesto tarybą darbo partijai pasisekė išrinkti 64 savo atstovus, konservatoriams teko 36 vietos, o liberalams nepasisekė pravesti nei vieno atstovo.

Londono priemiesčių tarybų rinkimus taip pat visur laimėjo darbo partija.

Anglijos parlamento rinkimai turi įvykti spalio mėn. viduryje.

Gen. H. Castelo Branco, vyr. kariuomenės štabo viršininkas, vadovaves karinėms jėgoms prez. Goulart nuversti, atrodo, yra tikras kandidatas, kuris bus Brazilijos prezidentu vietoj dabar tas pareigas laikinai einančio Mazzilli.

Geležinkeliečių streikas atidėtas

Jau penkeri metai kaip eina ginčas tarp geležinkelių darbdavių ir samdinių.

Geležinkelių technikai žymiai pasistūmėjus pirmyn, dabar jau nebereikia tiek tarnautojų, kiek jų turėta seniau, todėl geležinkelių administracija nori nemažą jų skaičių atleisti.

Geležinkeliečių unija tam pasipriešino.

Geležinkelių administracijai ir unijoms negalint susitarti, jau seniai turėjo kilti streikas, bet kongresas pernai rugpiūčio mėnesį nutarė uždrausti streiką per 6 mėnesius, kad per tą laiką besiginčijančios šalys galėtų susitarti. Tas terminas pasibaigė vasario mėnesį, bet su sitarimo ligi to laiko nepasiekta.

Derybos ėjo visą laiką. Pagaliau unijos nutarė paskelbti streiką, kuris turėjo prasidėti pereito pirmadienio rytą. Chicagoje Illinois Central geležinkeliai be jokio įspėjimo jau trečiadienį buvo sustreikavę.

Derybose labai aktingai dalyvauja darbo sekretorius Wirtz. Prez. Johnsonas pakvietė besiderančius į Baltuosius Rūmus, pats dalyvavo viename posėdy ir kvietė susitarti. Pagaliau pavyko streika atidėti 15 dienų, tai yra iki balandžio 25 dienos.

Gydytojai dar streikuoja

Belgijos gydytojų streikas, paskelbtas balandžio 1 d., tebesitęsia. Ligoniai dėl to nukenčia, yra mirusių dėl to, kad jiems nebuvo galima laiku suteikti medicinos pagalbos.

Vyriausybė deda pastangų su gydytojais susiprasti, bet kol kas be vaisių. Ji nutarė gydytojus pašaukti karo tarnybon. Apie 3,600 gydytojų yra karo atsargoje, todėl juos lengva mobilizuoti.

Brazilija valosi nuo komunistų išsirinko naują prezidentą

JAV vyriausybė užtikrino, kad Brazilija ir ateity gausianti paramą. Sunkiau sekasi viduje susitvarkyti. Išrinktas naujas prezidentas. Pastangos apsivalyti nuo komunistų. Komunistų įtaka buvusi didesnė, negu manyta.

Visoje Brazilijoje prasidėjo plataus masto apsivalymas nuo komunistų. Šalyje vyksta kratos ir suiminėjimai. Tarp suimtųjų yra 7 Kinijos komunistai, keliolika kilusių iš Kubos. Pas juos rasta daug kaltinamosios medžiagos. Tarp suimtųjų yra ir vienas Sovietų Sąjungos pasiuntinybės narys. Jo pavardė neskelbiama.

Tuoj po perversmo iš Sovietų Sąjungos pasiuntinybės namo kamino veržėsi juodi dūmai ir sudegusių popierių gabaliukai. Spėjama, kad Sovietų Sąjungos pasiuntinybė skubėjo bet kuriuos pėdsakus sunaikinti, kad nebūtų įtarta rėmusi Brazilijos komunistų pogrindį. Formaliai Brazilijos komunistų partija buvo uždaryta, bet iš tikrųjų atsakingi pogrindininkai buvo susimetę darbininkų profesinių sąjungų centre.

Kubos pasiuntinys, nieko nelaukdamas, tuoj susidėjo savo daiktus ir, nieko neįspėdamas, išskrido su šeima iš Brazilijos.

Visa tai įrodo, kad Brazilijos komunistai rimtai ruošėsi įsigalėti Brazilijos valdžioje ir buvo remiami iš šalies.

Nors tarp Pekino ir Maskvos komunistų esama didelių nesutarimų, bet užsieny ardomąjį darbą jie dirba kartu.

P. Amerikoje tas darbas Maskvaii palengvėjo, nes ji dabar turi ištikimą tarpininką ir talkininką Kubos Castro.

Tuo būdu Maskva bet kuriuo laiku gali nusiplauti rankas kiniečių sąskaiton. Be to, Kinijos komunistams dar ir lengviau susikalbėti su kubiečiais.

Brazilijoje jau suimta apie 7,000 komunistų arba įtartų buvus komunistų talkininkais. Bet pačių svarbiųjų komunistų vadų iki šiol dar nepavyko suimti.

Kaip ir buvo laukiama, prezidentu išrinktas generolas H. C. Branco. Jo termiras baigsis 1966 m. sausio mėnesį.

Brazilijos parlamente opozicijoj yra darbo partija, iš viso 120 atstovų. Įtariama, kad tarp jų esama 40 komunistų bendradarbių.

Naujasis prezidentas turės daug daugiau teisių. Jis galės net priversti parlamentą įneštą įstatymą priimti per 30 dienų, o jei per tą laiką nepriims, tai galės pats jį paskelbti. Parlamento atstovai gali būti pašalinti. 40 jų jau pašalinta. 60 žymių veikėjų, jų tarpe buvęs prezidentas Janio Quodros, atimtos dešimčiai metų balsavimo teisės ir uždrausta eiti žymesnes pareigas. Žodžiu, kyla ir susirūpinimo, ar naujoji Brazilijos valdžia, besivalydama nuo komunistų, nepalies ir tų, kurie nori kad ten galų gale įsivyrautų tikra demokratija.

Nesusipratimai dėl karo atstovų

Sovietų Sąjungos vyriausybė uždraudė keturiems JAV ir vienam Anglijos karo atstovui išvažiuoti toliau iš Maskvos miesto per 20 dienų, nes jie darę nuotraukas neleistose vietose ir nesilaikę važinėjimo taisyklių, skirtų pasiuntinybių tarnautojams.

JAV valstybės departamentas iš savo pusės taip pat uždraudė Sovietų Sąjungos keturiems karo atstovams išvykti kiek toliau už Washingtono miesto ribų.

Sovietų Sąjungos pasiuntinybėje Washingtone esama net 10 karo atstovų.

CLEVELANDO RASINĖS RIAUŠĖS

Clevelande negrų tirštai apgyventame rajone statoma mokykla. Negrai tokios mokyklos statybai pasipriešino. Mokyklą pastačius, jie negalės savo vaikų leisti į kitas mokyklas, kur mokosi baltieji.

Negrai pradėjo demonstruoti, gulti ant kelio, kur vežama mokyklos statybai medžiaga. Riaušėse suvažinėtas ir vienas baltas kunigas.

Buvęs New Yorko teisėjas Melvin H. Osterman kaltinamas kyšininkavimu ir kt.

Bendruomenės rinkimai čia pat

Į A. Lietuvių Bendruomenės Tarybą kandidatų sąrašai jau sudaryti ir skelbiami. Rinkimai bus gegužės 9-10 dienomis. Maža laiko beliko susipažinti su pasiūlytų kandidatų pažiūromis, kokia linkme jų numatyta veikti.

O tai svarbu, nes ir kultūros darbą dirbant pasaulėžiūriniai skirtumai į vieną ar kitą reikalą nėra išvengiami. Ir tai nėra blogybė. Bloga tik tada, jei nesama tiems kitų skirtingiems įsitikinimams pagarbos ir pakantos.

Spauda, žinoma, kiek galėdama pasistengs su kandidatais supažindinti mūsų visuomenę. Einantieji balsuoti turėtų pasirinkti tuos kandidatus, kurie žinomi kaip neįpratusieji veržtis pro užpakalines duris, nelinkę kištis į kitų lietuvių išeivijos bendrines organizacijas, kurių kita veiklos paskirtis — ar tai politinė ar socialinė, pašalpinė.

Lietuvių Bendruomenės veikla skirta ne kitų darbui ardyti, bet jam derinti, skatinti. Bendruomenei nėra reikalo brautis į kitų dirbamas sritis, neįeinančias į Bendruomenės dirvą, ir būtinai siekti joms vadovauti.

Iki šiol L. Bendruomenės rinkimuose dalyvaudavo palyginamai mažas skaičius balsuotojų. Atrodo, kad nespėta Bendruomenės vadovybės savo darbais plačiuosiuose visuomenės sluogsniuose efektingiau pasireikšti, jais lietuvių mases sudominti. Iki šiol buvusi jos vadovybė vis dar blaškosi, savo veikimo gairių beieškodama ar kitus gnaibiodama. Tai nėra produktyvus veikimas.

Šiais L. Bendruomenės rinkimais reikėtų visuomenei labiau susidomėti, o svarbiausia į jos vadovybę išrinkti tokius asmenis, kurie išvestų šią organizaciją iš kreivų ieškojimo takelių į platų kultūrinio darbo lauką, į aiškiai apibrėžtą tikslą.

Daugiau pensininkų, mažiau bedarbių

Prez. L. Johnsonas įsitikinęs, jog šie metai ūkiniu požiūriu bus geri. Mokamasis balansas tvirtas. Pramonė kyla. Prekyba judri. Manykime, kad tas pranešimas nebuvo skirtas prezidento rinkiminiams metams, bet paremtas rimtais ūkinio gyvenimo rodykliais.

Bet tas šalies ūkinis gerėjimas liečia verslo žmones ir tuos samdinius, kurie yra unijų nariai ir kurių interesai atitinkamomis sutartimis su darbdaviais yra apsaugoti.

Šalyje greta 68,517,000 dirbančių, įskaitant ir žemės ūkio darbininkus, yra ir 4,460,000 bedarbių. Tiesa, jų dabar 250 tūkstančių mažiau, negu šiuo metu pernai buvo, bet vis tiek dar 1,000-čiui dirbančiųjų tenka 54 bedarbiai.

Nors šiais metais dirbančiųjų yra 515,000 daugiau, negu pereitais metais jų buvo, bet dėl to bedarbių skaičius žymiai nesumažėjo.

Žinoma, bedarbiai čia nebadauja, kaip Kremliaus įsakinėjama komunistinė spauda rašo. Jie šelpiami. Bet vir dėlto tai didelė našta ir valstybės iždui, ir visiems mokesčių mokėtojams.

Tą blogybę jau eilė metų nesiseka išgyvendinti. Metų bėgyje tas bedarbių skaičius vis svyruoja, tai kiek sumažėdamas, tai padidėdamas, atsižvelgiant ir į metų laikus. Bet darbo ieškančių visada yra daugiau, negu iš jo išeinančių į pensiją.

Be to, ir į pensiją išeiti darbininkai nesiveržia, nes tos pensijos, palyginus su turėtais uždarbiais, yra kuklios. Senatvėje geriau verčiasi tie, kurie turi santaupų ar dar gauna papildomą pensiją iš unijų fondų. Tik, deja, ne visos unijos yra pajėgios senatvės pensijas mokėti. Daugiausia paramos senatvėje tegalima sulaukti tik iš pačių didžiųjų ir turtingųjų unijų, kaip automibilių gamybos, siuvėjų angliakasių ir pan.

Taigi senimas, koilgiausiai stengdamasi pasilikti savo įprastiniam darbe, tuo užkertą kelią į darbą jaunimui, kuris, būdamas pajėgus ir pasiruošęs, yra priverstas didinti bedarbių skaičių..

Vadinasi, yra gyvas reikalas pensijas padidinti tiek, kad žmogus galėtų iš jų padoriai pragyventi, kad jis to senatvės poilsio nebijotų, o norėtų. Tada greičiau mažėtų ir bedarbių skaičius. Atrodo, yra žymiai prasmingiau daugiau paremti pensininkus, negu mokėti didžiules sumas jauniems, sveikiems, darbo norintiems ir jį dirbti pajėgiantiems bedarbiams.

1964 M. KALENDORIAUS NEBETURIME

KELEIVIO 1964 METŲ KALENDORIUS JAU IŠPARDUOTAS. KURIEMS NEBEGALIME TO KALENDORIAUS PASIŲSTI, TIEMS ATSIŲSTUS PINIGUS ĮSKAITYSIME Į PRENUMERATĄ.

Tautininkų vadovybė

Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos Bostono skyriaus šių metų vadovybė yra tokia: pirm. inž. J. Dačys, vicepirm. L. Lendraitis, sekr. J. Vizbaras, ižd. A. Griauzdė, namų adm. A. Viliniškis, narys St. Jakutis.

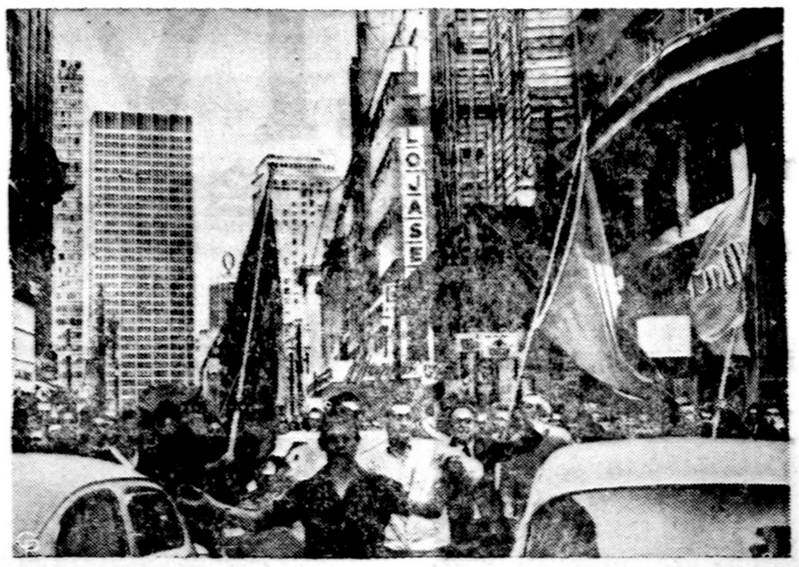

Sao Paulo, didžiausio Brazilijos miesto (Rio de Janeiro už jį mažesnis) gyventojai reiškia savo džiaugsmą prez Goulart nuvertus.

PROVOKACINIS DARBAS

Sovietų Sąjungoje Ukrainos Mokslų Akademijos vardu ukrainiečių kalba buvo išleista autoriaus T. K. Kičko knyga "Judaizmas be pagražinimų."

Užsienio spauda tuojau tą prieš žydus nukreiptą knygą pastebėjo.

Į tai tuoj atsiliepė ir išeivių ukrainiečių spauda ir Ukrainos Išlaisvinimo Taryba. Jie teigia, kad toji knyga yra išleista turint tikslą pažeminti ukrainiečių tautą.

Ukrainos Mokslų Akademija nėra savaranki mokslo įstaiga, tai tik Maskvos akademijos padalinys, todėl ji negalėjo tokio leidinio išleisti be komunistų partijos viršūnių žinios.

Ukrainos išlaisvinimo politiniai veiksniai protestuoja prieš tokiam leidiniui pavartojimą ukrainiečių kalbos ir Ukrainos akademijos vardo.

Šie politiniai veiksniai ragina visas savo organizacijas protestuoti prieš ukrainiečių tautos vardo panaudojimą piktam tikslui.

Maskvos spauda skelbia, kad toji knyga jau yra išimta iš apyvartos.

Retas palieka tėvynę be ašarų. Tačiau kartą palikus kraštą, daugumo ašaros lengvai nudžiūsta.

Dr. J. Girnius

Nevystantieji vainikai ant prof. S. Kolupailos kapo

Inžinieriai Jurgis Gimbutas, Kazys Daugėla, Jonas Mikalauskas ir Vytautas Izbickas vietoje vainiko ant mirusio prof. Stepono Kolupailos kapo įnešė į Lietuvių Fondą $100 S. Kolupailos vardu. Norintieji tą S. Kolupailos įnašą padidinti, yra prašomi pinigus siųsti šiuo adresu: Inž. A. Skudžinskas, 16 Hinckley St., Dorchester, Mass., 02125.

Lietuva nežuvo ir negali žūti. Jos senos galybės pelenuose niekad neužgeso tautinės minties ugnis.

J. A. Herbačiauskas

Užuot toli bėgiojus, geriau įsivesti pridėtinį telefoną

Ar verta kiekvieną kartą bėgioti iš virtuvės prie telefono, kada tik jis suskamba? Ne! Įsiveskite pridėtinį telefoną ten, kame dirbate ir tuobūdu sutaupysite nereikalingai eikvojamas savo jėgas Užsisakykite jį tuoj savo telefono b-vės įstaigoje. Jos numerį rasite telefonų knygoje.

NEW ENGLAND TELEPHONE

Kas kitur rašoma

V. KAPSUKAS SAVŲ DRAUGŲ ŠVIESOJE

"Vilnies" 68 nr. J. Žaliukas prisiminė Vinco Kapsuko 84-sias gimimo metines.

V. Kapsukas 1916 m. vasarą atvyko į JAV ir 1917 m. pabaigoje kartu su Trockiu išvyko į Maskvą. Jų kelionei apmokėti buvo renkamos aukos. Nei L. Trockis, nei V. Kapsukas tada dar formaliai bolševikų partijai nepriklausė, nors jau buvo palinkę į bolševizmą.

Lietuvoje 1904-1906-tais revoliuciniais metais socialdemokratų gretose V. Kapsukas varė ardomąjį darbą, vis nepasitenkindamas partine vadovybe, stūmėsi į viršūnes.

Ir čia, JAV jau gerai įsikūrusioje Lietuvių Socialistų Sąjungoje atsiradęs, V. Kapsukas pradėjo ginčus ir skaldomąjį darbą ne su socialistinio sąjūdžio priešais, bet su savaisiais.

Ko tada V. Kapsukas siekė, vargu jis pats žinojo. Kilus Rusijoje revoliucijai, V. Kapsukas išvyko tenai daryti karjeros.

Kas buvo V. Kapsukas?

V. Kapsuko veiklą ir asmenybę pagrįstai ir rimtai įvertino Lietuvos komunistų partijos Centro Komiteto organas "Komunistas".

1926 m. "Komunisto nr. 3 (223) redakcijos 24 puslapių straipsny "Politinės ir ekonominės kapitalizmo stabilizacijos klausimas ir mūsų partijos taktika" tarp kitko V. Kapsukas štai kaip apibūdintas:

"Drg. V. Kapsukas, stodamas su straipsniu prieš visą mūsų partijos CK ir prieš visus CK narius, imasi kritikuot ne pavienes klaidas, net ne pavieniuss nukrypimus; jam rūpi įkalbėti mūsų partijos nariams, kad pradedant nuo 1925 m., tai yra nuo to laiko, kada drg. V. Kapsukas beveik pasitraukė nuo aktyvaus darbo mūsų vadovaujančiame organe, arba geriau, kada tas darbas liko labiau kritikos darbu, o ne teigiamos statybos darbu, — kad nuo to laiko mūsų partijos CK visai iškrypo iš vagos..." (psl. 166).

Čia daug pasakyta apie V. Kapsuką: ten, kur jam nepavyko įsiskverbti į vadovaujamas vietas, jis ėmėsi skaldymo darbo.

Taip buvo revoliuciniais metais Lietuvoje, taip buvo ir JAV per jo čia trumpą viešėjimo laiką.

Toliau minėtame straipsny dar aiškiau pasakyta:

"Bet tas keistas dalykas priklauso nuo d. V. Kapsuko perėjimo į opoziciją ir su nustojimu lygsvaros kritikoj. Iš čia plaukia d. V. Kapsuko prieštaravimai, kuriais paskutiniu laiku jis taip turtingas..."

"V. Kapsukas ne tik nepripažino padarytų klaidų, bet dar gilino jas, rūpinosi likt jų ideologu, kaip tai darė 1925 m. su dešiniaisiais nukrypimais mūsų partijoj" (psl. 174).

Ir tokios išvados:

"Drg. V. Kapsuko taktika partijai buvo žalinga, ir kova su partijos linija tikrai padarė nemaža žalos mūsų partijai". (Psl. 180).

JAV lietuvių socialistų sąjūdžiui V. Kapsuko veikla taip pat buvo žalinga.

Ar V. Kapsukas žinojo, ką jis rašo? Į tai tame pat straipsny taip atsakyta:

"Bet... matyt, kad ir pats V. Kapsukas netiki tam, ką jis rašo, nes metai atgal V. Kapsukas tvirtino, kad Z. A. "nemato nė dalinės ekonominės stabilizacijos," o dabar jau sako, kad Z. A. vien nedakainuojąs dalinės stabilizacijos" (psl.181).

Ir štai dar kas:

"...partija nesutiks priimt kapsukizmo; jai užteks ir bolševizmo-leninizmo. Partija negali priimt kapsukizmo, kuris ne tik praeity nesutiko su bolševizmu, bet ir dabar nesutinka; kuris ne tik seniau buvo pilnas prieštaravimų, bet ir dabar jais turtingas; kuris kalba ir už dabartinės valdžios paturėjimą ir kelioms eilutėms žemiau pasisako už darbininkų - valstiečių komitetus, kaip sovietų valdžios sinonimą; kuris neturi savo nuomonės apie partijos tezius, nes sykį taip apie tai kalba, o kitą kart visai priešingai"

Čia nieko nei pridėsi, nei atimsi, — V. Kapsukas parodytas pilnoje savo veikimo šviesoje. Toks jis buvo jaunystėje, toks pasiliko iki mirties.

Būtų galima dar daug iš to straipsnio pacituoti, bet ir to, kas jau čia pasakyta, užteks V. Kapsukui pažinti.

Tikra V. Kapsuko laimė, kad jis laiku mirė, o tai savo gyvenimo dienas būtų baigęs kuriame nors komunistų kalėjime, kur mirė Z. Angarietis ir kiti.

Taip pat gali pasidžiaugti ir J. Žaliukas su visu "Vilnies" štabu, kad gyvena JAV, o ne Sovietų Sąjungoje.

LIETUVIŲ ŠOKIAI PARYŽIUJE

(E) Kovo 15 d. Paryžiaus lietuvių tautinių šokių grupė sėkmingai pasirodė tarptautiniame folkloro festivalyje Sorbonos universitete. Festivalį globojo Paryžiaus Akademijos rektorius J. Roche, jame dalyvavo 15-kos tautų tautinių šokių grupės. Lietuviai pasirodė pašokdami Kalvelį, Kepurinę, Lenciūgėlį ir Kubilą. Ypatingai didelio pasisekimo susilaukė Lenciūgėlis, kurį šoko Paryžiuje studijuojantieji Amerikos lietuviai: I. Babarskaitė, G. Garbenytė, A. Kurapkaitė, G. Norvilaitė ir K. Zapkus.

Paryžiaus lietuvių tautinių šokių grupei vadovauja A. Mončys, muzikinės dalies vedėja — B. Venskuvienė.

Minimą tarptautinį folkloro festivalį Sorbonos universitete aplankė apie 4,000 žiūrovų. Jis buvo suminėtas prancūzų laikraščiuos, kaip Figaro, Combat ir kt.

Paragink savo pažįstamus išsirašyti Keleivį. Kaina metams $5.

KAS NIEKO NEVEIKIA, TO NIEKAS NEPEIKIA.

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

KAS SKAITO RASO, TAS DUONOS NEPRASO.

DETROITO NAUJIENOS

Labai sėkminga dailininkų paroda

Nuo kovo 15 d. iki 22 d. Lietuvių namuose savo paveikslus buvo išstatę trys dailininkai: Juozas Pautienius, Viktoras Petravičius ir Stasė Smalinskienė. Du pirmieji chicakiškiai, o pastaroji—vietinė. Viso buvo apie 40 darbų, daugiausia aliejine tapyba, impresionistiniai peisažai. Bet V. Petravičius pasirodė ir su keletu abstraktinių paveikslų, o taipgi keletu stiprių grafikos darbų. Buvo geras J. Pautieniaus žmonos portretas.

Pirmą kartą Detroito lietuviuose savųjų meno paroda turėjo tokį didelį pasisekimą. Ją aplankė apie 500 žmonių, ir 18 paveikslų buvo parduota. Daugiausia pardavė Pautienius — 10 darbų. Petravičius pardavė 5, o Smalinskienė — 3. Tai pirma meno paroda Lietuvių namuose. Reikia tikėtis, kad ir ne paskutinė, nes, pasak Pautienių, patalpos esančios labai geros. Parodą globojo Detroito Lietuvių Kultūros Klubas.

Daug važiuos į New Yorką

Pasaulinės parodos Lietuvių dienai ruošiasi daug detroitiškių. Kiek neorganizuotų pavienių asmenų savo automobiliais pajudės, sunku nustatyti. Bet ne retas kalba, kad šios nepaprastos progos nepraleisiąs. O organizuotų vienetų išleisime bent du: tautinių šokių grupę "Šilainę" ir Šv. Antano parapijos chorą. Šokėjų per 20 galvų, o choristų—apie 40.

Ir vieni, ir kiti, besistengdami savo kelionės išlaidas sumažinti, gegužės mėnesį rengia po pasirodymą savai publikai. "Šilainė" gegužės 16 d. porą šokių pašoks ištaigingame bankete, ištaigingoje graikų salėje (Oakman ir W. Chicago g-vių kampe). Ji kartu paminės ir savo gyvavimo 15-kos metų sukaktį. To banketo metu yra numatyta ir daugiau meninės programos. Bilietų kainos — po 8 dol. asmeniui, įskaitant valgius ir gėrimus.

Šv. Antano parapijos choras rengia savo koncertą gegužės 30 d. Lietuvių namuose. Tai bus lyg ir generalinė repeticija prieš kelionę į New Yorką. Reikia pasakyti, kad choristų balsai yra labai geri ir, jei choristai turėtų daugiau laiko pasaulietiškų dainų repeticijoms, turėtume reprezentacinį dainos vienetą. Atrodo, kad šiam koncertui ir keletas naujų dainų bus paruošta.

Abu, "Šilainės" banketas ir šv. Antano parapijos choro koncertas, turėtų susilaukti didelio publikos dėmesio. Juk jie New Yorke reprezentuos mus, kurie niekur nedalyvaujame, nieko neveikiame, nors lietuviais esame. Bent mūsų doleris kitas tegu prisideda prie užsibrėžtų planų įgyvendinimo.

Apie tikslų koncerto laiką dar spėsiu Keleivio skaitytojams pranešti sekantį kartą.

Suvažiuos vilniečiai

....Gegužės 30-31 d.d. į Detroitą suvažiuos JAV ir Kanados Vilniaus Krašto Lietuvių S-gos atstovai. Tai jau antras vilniečių suvažiavimas Detroite keleriu metų laike. Vieta, mat, labai patogi, lygiai lengvai pasiekiama abiejų kraštų žmonėms. Ir VKLS-gos centro valdyba yra išrinkta iš Detroito vilniečių.

Suvažiavime būsią svarstoma visa eilė veikimo problemų. Suvažiavimo dalyviai atsilankysią ir į šv. Antano par. choro koncertą, tad bus proga Detroito publikai su jais susitikti.

Suvaidino Strindbergo "Tėvą"

Augusto Strindbergo, švedų ano šimtmečio pajėgiausio dramaturgo, 3 veiksmų dramą "Tėvą" balandžio 5 d. Lietuvių namuose suvaidino Detroito dramos mėgėjų sambūrio aktoriai. Režisavo (ir vaidino) Zuzana Arlauskaitė-Mikšienė. Zita Dargelytė, Stasys Geldauskas, Irena Laurinavičienė, Donatas Lišauskas, Algirdas Pesys ir Rimas Sukauskas atliko įvairias roles ir suvaidino labai gerai. Žmonių atsilankė per 200. Vakarą rengė Balfo 76-tas skyrius.

Prieš 10 metų mirė Pranas Juzėnas

Prieš dešimtį metų, 1954 m. balandžio 1 d., mirė Detroite plačiai žinomas visuomenininkas, socialdemokratas Pranas (Frank) Juzėnas. Jis buvo labai geros širdies žmogus, padėjęs eilei Antrojo pasaulinio karo pabėgėlių įsikurti šiame krašte, užtat jo atminimas tebėra gyvas daugelio širdyse. Ypatingai jo liūdi žmona Ona ir sūnus Frank, jr. su šeima, o tap pat ir Detroito socialdemokratai.

Alfonsas Nakas

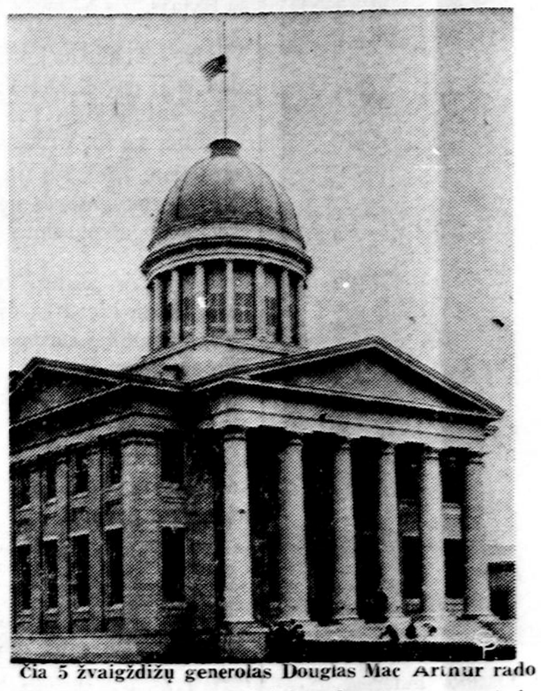

Čia 5 žvaigždžių generolas Douglas Mac Arthur rado amžinojo poilsio vietą. Tai jam dar gyvam esant jo garbei pastatytas Norfolks, Va., mauzolėjus.

SAUGUS, MASS.

Mirė E. Aliukonis

Balandžio 4 d. Riverside kapuose palaidotas Edvardas Aliukonis, kur jį palydėjo ilga virtinė automobilių, karstas paskendo gražių gėlių vainikuose. Tas liudija, kad velionis turėjo daug giminių, bičiulių ir draugų.

Visi laidotuvių dalyviai buvo pakviesti užkandžių į Lietuvių Piliečių Klubą, kurio vicepiirmininku velionis buvo iki mirties. Jis senas Keleivio skaiitytojas, sporto mėgėjas. Jis buvo pažadėjęs ir su manim kartu pažvejoti, bet likimas kitaip lėmė.

Jis paliko liūdinčią žmoną Anelę Baranauskaitę-Aliukonienę, sūnų ir brolį Vilimą. Lietuvoje liko brolis ir 2 seserys.

Lai būna Tau, Edvardai, lengva šio krašto žemelė.

J. Krasinskas

MIRĖ DR. A. TARULIS

Washingtone balandžio 3 d. staiga mirė ekonomistas dr. Albertas Tarulis, 58 m. amžiaus.

Velionis dirbo kongreso bibliotekoje, yra daug rašęs įvairiais ekonomijos klausimais lietuvių ir nelietuvių spaudoje.

Jis parašė knygas: Soviet Policy Toward the Baltic States, American-Baltic Relations, The Struggle Over Recagnition.

DAKTARO JASAIČIO LABORATORIJA

Chemijos daktaras Viktoras Jasaitis jau senokai dirba šaudmenis gaminančioje Cascade Cartridge bendrovėje vyriausiuoju chemiku. Bendrovė, galima sakyt, juo ir remiasi, nes jis yra jai padaręs pelningų išradimų.

Įvertindama dr. V. Jasaičio nuopelnus, bendrovės vadovybė naujai įrengtą laboratoriją pavadino jo vardu —Jasaitis laboratory.

DAR GALIMA GAUTI

Dar turime labai ribotą kiekį kun. M. Valadkos įdomios knygos —

"Ar Romos popiežius yra Kristaus vietininkas?"

227 psl., kaina tik $1.20.

Mirė prof. S. Kolupaila

Balandžio 9 d. po ilgesnės ligos mirė Notre Dame universiteto profesorius Stepo**nas Kolupaila**, gimęs 1892 m. rugsėjo 14 d. Tuminiškėse Latgalijoje. 1911 m. gimnazijos mokslą baigė Mintaujoje, o 1915 m. baigė Maskvos geodezijos institute geodezijos studijas.

1921 m. jis apsigyveno Lietuvoje ir čia pradėjo savo pedagoginį ir mokslinį darbą. Tuo metu jis buvo Lietuvoje vienintelis hidrologas (vandenynų mokslo specialistas). Jis dėstė Žemės ūkio technikume Dotnuvoje, Kauno aukštesniojoje technikos mokykloje ir nuo 1922 m. Lietuvos Universitete Kaune.

Prof. St. Kolupaila savo specialybės klausimais daug rašė spaudoje, yra išleidęs daug mokslo straipsnių ir atskirų veikalų lietuvių, vokiečių, prancūzų, anglų ir rusų kalbomis. Kai kuriais jo mokslo veikalais naudojasi studijuojantis jaunimas ne tik Lietuvoje, bet ir užsienyje.

Jis išleido gražų iliustruotą veikala apie Nemuną, aprašė ir kitas Lietuvos upes.

Greta mokslinio darbo St. Kolupaila dalyvavo ir visuomeniniame gyvenime. Jis buvo veiklus skautijos narys ir spaudos bendradarbis.

Tremties metais Vokietijoje prof. St. Kolupaila taip pat neapleido mokslo darbo. Jis profesoriavo Pabaltijo universitete.

Apsigyvenęs JAV, velionis tuoj buvo pakviestas profesoriauti Notre Dame universitete, Indianos valstijoje, kur dirbo iki mirties.

Reikia pabrėžti, kad prof. St. Kolupaila buvo čia ir uolus Lietuvių Enciklopedijos bendradarbis, o be to, beveik kiekvieną naujai pasirodžiusį šios enciklopedijos tomą recenzuodavo mūsų spaudoje.

Velionis balandžio 13 d. palidotas Chicagoje, lietuvių šv. Kazimiero kapinėse.

Su prof. Stepono Kolupailos mirtimi lietuvių visuomenė nustojo brangaus ir veiklaus nario ir žymaus mokslininko, dariusio ir čia savo tautai garbę.

ĮDOMIOS KNYGOS ROMANAI

Alė Rūta, MOTINOS RANKOS, romanas apie motinos meilę, jos tikslą ir rūpesti išauklėti savo vaikus pilnais žmonėmis ir tikrais lietuviais, 397 psl., kaina $4.00.

Alė Rūta, PRIESAIKA, Didžioji meilė. II d., romanas, 309 psl., kaina .. $2.50.

Jurgis Gliauda, ŠIKŠNOSPARNIŲ SOSTAS, premijuotas romanas iš politinių emigrantų gyvenimo, 268 psl., kaina $2.50.

Vytautas Volertas, UPĖ TEKA VINGIAIS, romanas 332 psl., kaina $3.50.

Vacys Kavaliūnas. KALNŲ GIESMĖ, premijuotas romanas, 201 psl., kaina $2.50.

Juozas Kralikauskas, TITNAGO UGNIS, premijuotas romanas, 205 pusl., kaina $2.50.

Aloyzas Baronas: VIENIŠI MEDŽIAI, 117 psl. kaina $ 1,50.

Juozas Švaistas: ŽIOBRIAI PLAUKIA, romanas iš knygnešio kun. M. Sidaravičiaus gyvenimo, 233 psl., kaina $2.50.

Juozas Švaistas: JO SUŽADĖTINĖ, premiju o t a s romanas iš Vinco Kudirkos gyvenimo, 394 pusl kaina $4.00

Aloyzas Baronas: LIEPTAI IR BEDUGNĖS, premijuotas romanas, 279 psl., kaina $3,00.

Vytautas Alantas: TARP DVIEJŲ GYVENIMŲ. 462 pusl., kaina $4.50.

Vincas Ramonas: MIGLOTAS RYTAS, 166pusl., kaina $2.00.

Pranas Naujokaitis: UPELIAI NEGRĮŽTA Į KALNUS, 509 pusl., kaina $5.00.

SKAITYK STASIO MICHELSONO PARAŠYTĄ KNYGĄ: "Lietuvių Išeivija Amerikoje." DAUG PAVEIKSLŲ. KAINA MINKSTAIS VIRŠAIS $4.00, KIETAIS—$5.00

Petras Būtėnas

Iš kur kada kas kaip su kuo lig šių laikų...

IŠ KR. DONELAIČIO MINĖJIMO BOSTONE

Bostono Lietuvių Kultūros Klubo nariai ir svečiai 1964. II. 22. Donelaičio metais išklausė prof. A. Rannito paskaitą apie Kristijoną Donelaitį, jo meninio žodžio kūrybą ir pan. Mat, šiemet sukakę yra 250 metų, kaip gimė Mažosios Lietuvos lietuvis patriotas ir vienas iš geriausųjų bei didžiausiųjų mūsų ir pasaulio rašytojų poetas Kr. Donelaitis, gimęs 1714 metais žiemryčiau Gumbinės aps. miesto Lazdynėlių kaime, Žirgupėnų par., o miręs 1780 metais taip pat gražaus lietuviško Tolminkiemio vardo bažnytkaimyje, dabar nešvankiai surusintai Čistyje Prudy. Tai artojų (būrų) lietuvių gyvenimo, jų baudžiavimo okupantams vokiečiams vargų bei kartais pasilinksminimų ir Lietuvos gamtos, augmenijos bei gyvijos apdainavimo "Metų" poemoje autorius.

Tos išmintingos bei naudingos paskaitos, ir korespondentų sutartinai giriamos, čia neliesiu, o jos spaudoje kiek plačiau dar ir nėra nušviestos. Suprantama, kalbėjo specialistas, gerai mokąs lietuvių kalbą ir lietuvių literatūrą pažįstąs, didelis lietuvių bičiulis estas prof. A. Rannitas, kuriam telieka už paskaitas širdingai dėkoti.

Teliesiu tik tai, kas, kiek iš korespondencijų matyti, būta labiau iš nuošalio (bet svarbaus!) paliesta apie lietuvių kalbą, jos vietą kalbų (indoeuropinių!) giminėje ir jai artimesnius dalykus, ir ypač todėl liesiu, kad korespondencijos nevisai vienodai ar nepersutartinai yra pabylojusios apie svarbų ir jautrų reikalą. Būtų buvę geriausia, kad lietuvių kalbos k i l m i n i s (genetinis) atvejas nebūtų buvęs liečiamas, nes, mat, iš mokslo tiesos tai ir platus klausimas, nors ir įdomus bei reikalingas atitinkamai svarstyti, ir kaikuriais atvejais (iš toliau bus suprantama) pavojingas ypač šiais Lietuvos, Latvijos ir Estijos valstybių bei Mažosios Lietuvos-Karaliaučiaus srities okupavimo laikais, kada okupantė Sov. Rusija, galop, įtvirtinusi savo nuekonomėjantį kolchozinį-sovchozinį režimą Pabaltijy, jau rimtai yra užsimetusi lietuvių ir latvių kalbas, jų literatūras išjuokti ir išniekintas visiškai įkinkyti savo rusifikacijai — ne tik Pabaltijo sukolchozinimui (dvarystai)) ir tirštesnei rusiškai kolonizacijai, bet ir jo dvasiškajam suvelikorosinimui sumaskolinimui. Lietuvos vardas, Lietuvos valstybės ir tautos vėliavos ir Lietuvos bei lietuvių tautos istorija jau išniekintos, paniekintos ir suklastotos. Tas pats ir Latvijos bei Estijos valstybėse. Ir todėl, jei jau anas pavojingas klausimas yra iškeltas, kad perdaug nebūtų klaidžiojama, šįkart čia bent kiek begalima trumpiau reikia šis tas susidomėjusiems paaiškinti, kaip tikrai yra, ir tuo patim atremti Sov. Rusijos bei jos neapdairių šalininkų ar ir nešalininkų net ir kalbinius k i l m i n i u s (genetinius) aiškinimus pavojingais ir reizglias rusofiliniais teigimais.

Vietomis nurodau kiekvienam daugiausia prieinamus tokio klausimo šaltinius, kur susidomėjęs rūpestingas skaitytojas bei korespondentas suras ir pilniausių atsakymų bei aiškinimų, — tai, žinoma, labiau pasitikės ir šio straipsnio parašytoju. Be to, šios konspektinės šaltiniuotos žinios, tikiuosi, pravers atitinkamų temų pvz. paskaitininkams bei korespondentams ateityje.

Straipsnio gale yra D ir E skirsneliai jau vien apie Kr. Donelaičio laikų bvasią (aiškų aiškiausią lietuvių patriotizmą) ir įvykių chronologinę tvarką. Ir tai čia yra parašyta tik iš laikraščiuose buvusių korespondencijų nekokio teigimo.

* * *

A. "Lietuvių kalba mažiau esanti artima slavų kalbai, o daugiau gimininga su sanskritu. (...) Pradžioje rašinio pabraukiau sakinį: lietuvių kalba mažiau artima slavų kalbai. Nesu kalbininkas. Ir niekados neteko girdėti to teigimo. Todėl ir užklausiau prelegentą Rannit, kuo remdamasis tai sako? Tai esą prof. Senno ir eilės kitų įrodyta, ar teigiama. Tas klausimas sukėlė diskusijas. A. Mažiulis, V. Kulbokas, A. Žemaitaitis, V. Izbickas pasisakė priešingai prelegentui" (Povilas Žičkus, — Draugas, 54 nr. 1964. III. 4. Korespondencijų kalbą originalią palikau. PB.).

"Po paskaitos iškilo gyvos diskusijos, ypač dėl prelegento pareikšto tvirtinimo, kad lietuvių k. esanti giminiga su slavų kalbomis; ji yra būvusi slavų kalbų prokalbė. Tas savo mintis prelegentas remiąs žymiais lingvistais, kaip prof. A. Sennu ir kitais. V. Kulbokas pastebėjo, kad nereikia daryti klaidingų aliuzijų, kurios lietuvių kalbai gali būti kenksmingos. Lietuvių lingvistai — prof. Pr. Skardžius, prof. A. Salys ir net prof. K. Būga — vokiečių ir anglo saksų sukurtą teoriją griežtai atmeta" (Pr., — Darbininkas, 16 nr. 1964. III. 3).

Čia esu priverstas iškart paminėti vad. "slavų-baltų prokalbės" įvardą (terminą) ir tokios prokalbės nebuvimą. Tai štai ten susirinkime visi korespondencijose minimi kalbėtojai labai tiksliai ir yra nuneigę tokią "prokalbę." O apie pačią tą nebuvėlę "slavų-baltų prokalbę" čia toliau bus plačiau aiškinama.

(Bus daugiau).

Iš pavergtos Lietuvos

Mirė inž. P. Markūnas

Mirė inž. Pranas Markūnas, bene seniausias inžinierius Lietuvoje — jis gimęs 1873 m. sausio 13 d., taigi ėjo 92-sius metus.

Velioinis buvo didelis gelžbetoninės statybos specialistas, tos statybos pradininkas Lietuvoje, pastatęs vien per Nevėžį 5 gelžbetoninius tiltus.

Universitete jis dėstė gelžbetonines ir betonines konstrukcijas.

Lietuvos prekės parodose— pirmauja gintaras

(E) Sovietų Sąjunga numato dalyvauti visoje eilėje tarptautinių mugių, parodų. Jos daugiausia vyks ar vyko satelitiniuos kraštuos, pvz. Budapeste, Leipcige, Poznanėje, Brno, Zagrebe, Plovdive, be to, Damaske (Sirijoje) ir Izmire.

"Komj. Tiesos" korespondentas iš Maskvos informuoja, kad tose parodose būsiančios atstovaujamos (aišku, sovietinių respublikų vardu) ir Lietuvoje pagamintos prekės. Be kitų prekių, daugelyje parodų būsią galima pamatyti Vilniaus elektrinio suvirinimo įrengimų gamyklos produktus — agregatus su benzino varikliu, kontaktines mašinas ir kt. Kai kur numatoma parodyti Šiaulių dviračius, Kapsuko automatus sūriui fasuoti ir įpakuoti, Panevėžio cukrų. Beveik visur siunčiami į užsienį Lietuvos gintaro dirbiniai.

Kai pensininkai gali grįžti į darbą

(E) Šių metų kovo mėn. Sovietų Sąjungos vyriausybė priėmė nutarimą, kuriuo darbingi pensininkai, norintieji dirbti pagal specialybę, dabar gali grįžti į gamyklas, įmones, sovchozus ir kolchozus. Režiminė socialinio aprūpinimo Lietuvoje ministrė Tatjana Jančaitytė nutarimą komentavo kaip "nepaprastą įvykį", nurodydama, kad į darbą grįžę pensininkai gausią, be atlyginimo, tik 50% pensijos. Visa pensija būsianti mokama tik darbininkams, dirbantiems sovchozuose ir kitose valstybinėse žemės ūkio įmonėse. Teigiama, kad būsianti ir moralinė nauda, nes esą pensininkų sukauptas didelis gyvenimo ir darbo patyrimas esąs labai reikalingas visuomenei. Sovietinis nutarimas numato ir išimtis — pav. prie buvusio darbo negalės grįžti inžinerinis-techninis personalas, dirbąs geležinkelyje, automobilių transporte, laivininkystėje ir civiliniam oro laivyne.

Tatjana Jančaitytė dar nurodė, kad 1963 metais Lietuvos pensininkams buvo išmokėta 39.5 miliono rublių suma. 1963 m. pabaigoj Lietuvoje buvo apie 170,000 pensininkų, tad vienam pensininkui per metus išmokėta kukli (prisiminus kainas bei rublio įpirkimo galą) 232.4 rb. pensija.

Išleido "Bričką"

Rašytojo A. Kriščiukaičio Aišbės 100-sioms gimimo metinėms paminėti Lietuvoje išleistas rašytojo 19 amžiaus pabaigoje parašytas apsakymas "Brička" (36 psl.). Paskubėta išleisti todėl, kad apsakyme, pagal "Tiesą", esą aštriai išjuokiamos turtėjančio valstiečio nuotaikos.

Ir senienų rinkėjai veliami į politiką

Vilniuje įvyko pirmasis kraštotyrininkų suvažiavimas, kuris, pagal "Tiesą", atstovavęs 5,000 kraštotyrininkų šeimai. Partiniai bosai ir senienų rinkėjus mokė: "Panaudokite surinktą medžiagą komunistiniam darbo žmonių auklėjimui."

Suvažiavimas garbės nariais išrinko senosios kartos kraštotyrininkus P. Bugailiškį, M. Cilvinaitę, S. Brašiškį, P. Galaunę, M. Glemžaitę, J. Kirlį ir kt.

UŽ 15 POŠTO ŽENKLŲ 4,500 DOLERIŲ

(E) Prieš Velykas Frankfurte (Vokietijoje) pašto ženklų varžytynėse (jas surengė Ebel firma) už 15 Telšių pašto ženklų buvo įvaržyta 18,000 markių (tai 4,500 dolerių).

Tai ženklai, kuriuos išleido Telšių paštas pirmomis nepriklausomybės dienomis, kada dar nebuvo pastovių ryšių tarp centro ir provincijos.

KAIP RENKA KOLŪKIO PIRMININKĄ

(E) Kaip savavališkai kompartijos komitetai Pabaltijy elgiasi su kolchozininkais, matyti iš latvių partinio organo "Cina" pranešimo. Aprašyta, kaip Lazdukalnio kolchoze "Bolševiks" buvo renkamas naujas kolchozo pirmininkas. Pasirodo, partinis komitetas į rinkiminį posėdį buvo atvedęs niekam nepažįstamą jauną partietį. Partija jį rekomendavo, ir jis turėjo būti išrinktas. Partija per savo "aparačikus" ne tik stebi, kas vyksta kolchozuose, bet tikrovėje nustato ir normas, kainas, atlyginimus ir kt. Kolchozininkams belieka tik "pritarti."

PAŽINK LIETUVOS PRAEITĮ

"Iš praeities tavo sūnūs te stiprybę semia," giedame Lietuvos himne, o ar taip darome? Ar pažįstame jos praeitį?

Geriausia knyga su Lietuvos praeitimi susipažinti yra dr. Vandos Sruogienės parašyta Lietuvos istorija. Tai 1,000 puslapių knyga, lengvai skaitoma, kaina — $12. Ją galite gauti Keleivio administracijoje.

KELEIVIO ATSTOVO ANGLIJOJE ADRESAS:

J. VENSKŪNAS

33 CAIRNLEA CRASCENT
BELLSHILL
LANARKSHIRE, SCOTTLAND.

Steponas Kairys, knygos "Tau, Lietuva" autorius.

Tau, Lietuva!

STEPONAS KAIRYS

Šiomis dienomis išeina Stepono Kairio atsiminimų antroji knyga, pavadinta TAU, LIETUVA. Iš jos čia spausdiname ištrauką apie Vilnių.

Red.

MANO VILNIUS

Įsuktas į politinio sąjūdžio verpetą, ilgiems metams susiejau savo gyvenimą su Vilniumi. Vilniaus dvasia ir jo žmonės paliko many gilių, neišdildomų pėdsakų. Tai Lietuvos brangakmenis stebuklinguose gamtos rėmuose, išpuoštuose vingiais raitytos ir sidabru žėrinčios Neries su sodriai žaliuojančia ir vėjo banguojama juosta upės slėnyje.

Šimtmečių šimtmečius slinko čia ramus gyvenimas. Pagoniniame laikotarpyje dievų valdoma giria perteikė ir besikuriančiam miestui visą savo mistiką, įsąmonintą pagonybės kultu ir visuomeninio gyvenimo sandara.

Dovanos man istorikai romantikai, jei ieškodamas Gedimino motyvų kuriamojo miesto vietai parinkti, ramybėje paliksiu legendarinį jo sapną apie staugiantį Geležinį vilką ir pirmenybę skirsiu realesniems pradams. Perdėm realus Gediminas, galvodamas apie Lietuvos sostinės kūrimą, pirmoje eilėje apsvarstė ūkinius motyvus; daug svėrė ir mūsų Neris, kaip natūralus prekybos kelias į Lietuvą iš pietvakarių. Bet Gediminas nebūtų buvęs karys, jei Vilniui kurti pasirinkdamas vietą nebūtų pastebėjęs į Nerį įtekančios audringos Vilnios ir upių santakoje iškilusio aukšto kalno. Tad bus, atrodo, teisingas spėjimas, kad ir Neries slėnis upės posukyje ties Gedimino kalnu iš rytų į vakarus ties dabartiniu Žaliuoju tiltu bus ta vieta, kurioje kūrėsi pirmoji Vilniaus turgavietė.

Vilnių — miestą ir jo aplinką ilgą laiką sudarė negausūs jo gyventojai, atsitiktinės socialinės sudėties, gryni lietuviai, girios auginti ir auklėti žmonės. Ir kai nei vienas jų dievų nebuvo kardo pasijuosęs, ir tuometinių lietuvių nežymėjo agresyvus karingumas, pradžioje nepakitęs ir su svetimaisiais susitinkant. Tų santykių pagrinde, besantykiaujant savo tarpe ir su svetimtaučiais, reiškėsi pagarba žmogui, pakanta jo tautiniams savumams, jo tikybinėms pažiūroms, — tai didelis kultūringumo požymys matyti bei atjausti žmoguje žmogų. Ne kitokiems derėjo būti ir ateiviams. Tai buvo arba pirkliai, arba amatininkai, dažniausiai ramūs darbo žmonės ar nuotykių ieškotojai. Ateiviai lengvai mezgė ryšius su vietos gyventojais, galėjo nekliudomai kurtis ir reikšti savo mintis. Ir kai santykiai vis plito, žinia apie Vilniaus pradžią sklido į vakarus, iš ten patraukdama pirklį, amatininką, Dievo žodžio skelbėją. Vokietis, olandas, čekas ir kitoks Vakarų žmogus be baimės čia kūrėsi, iš karto žinodamas, kad iš tų žmonių nepatirs neišprovokuoto smurto.

Ir kai jau pilies statybos darbai kalne bei mieste sėkmingai vyko, pats gyvenimas Vilniaus turgavietėje vis labiau įvairėjo, pritraukdamas kas kartas vis naujų žmonių. Gedimino pilies globoje, stiprėjant Didžiajai Lietuvos Kunigaikštijai, Vilniui virtus krašto politiniu, ūkiniu ir kultūriniu centru, naujai formavosi ir pats vilnietis ne tik kaip lietuvis, bet ir kaip savojo krašto pilietis, savo būde ryškindamas jau minėtus savumus, mokąs branginti savąją laisvę, savąją garbę ir nepriklausomybę.

Vilnius formavosi ir kaip miestas. Atsirado amatai, vystėsi statyba, kūrėsi mokslas. Gretimai lietuvių atsirado svetimtaučių: vokiečių, čekų, žydų, totorių, karaimų. Vilniaus statyboje pasireiškė italai, olandai, prancūzai ir tik retai Vilniaus bažnyčių statyboje dalyvavo architektai iš bizantiškų Rytų. Vilniaus vaizdą mažai tekeitė ir prekyba su Rytais.

Vilnius kas kartas įgavo vakarietišką pobūdį. Ir gal daugiausia jį paveikė iš Vakarų per lenkus atėjusi krikščionybė katalikybės pavidalu, skiepijusi tautoje, ir ypač Vilniuje, ne tik krikščionybės pradus, bet ir katalikybės tradicijas. Kiek tos tradicijos įsigalėjo tautos sąmonėje, virto tautos sąmonės neatskiriama dalis, rodo kad ir paskesnis jos atsparumas priešams.

Vilniuje statėsi kunigaikščiai, karuose pasižymėję karo vadai, Lietuvos didžiūnai ir didieji valstybės pareigūnai, įsigalėję turtuose ir galioje aristokratai: Radvilai, Sapiegos, Pacai ir kt., įsitaisydami savo puošnius rūmus Gedimino pilies papėdėje. Ir Vilniaus miestiečiai daugėjo skaičiumi bei turtėjo. Miestas turtėjo iš prekybos, karų ir baudžiauninkų darbo. Ir kas nuo to visko nutrupėdavo, kad ir vieni niekai, miesto pakraščiuose dygo lūšnos biednuomenei gyventi.

(Bus daugiau).

Knyga yra ginklas kovoje dėl naujo šviesaus gyvenimo.

Knyga atveria kelią į nuostabų mokslo ir žinių pasaulį, atskleidžia tai, kas gera ir kilnu.

KNYGOS JAUNIMUI

MURKLYS, A. Giedriaus apysaka, 130 psl., kaina . . $1.80.

GINTARO TAKAIS, J. Narūnės eilėraščiai, daug ilius tracijų, 64 psl., kaina $1.80.

GINTARĖLĖ, J. Narūnės pasaka, gražios iliustracijos, 24 psl., kaina $1.00

Ta pati knyga anglų kalba, kaina $1.00

TRYS SAKALAI, Alf. Vambuto 15 pasakų ir padavimų, 186 pusl., kaina $2.00

MĖLYNI KARVELIAI, Aloyzo Barono apysakaitės vaikams, 69 psl. kaina $1.50

Imkit ir skaitykit ką tik išėjusią Kipro Bielinio knygą

TERORO IR VERGIJOS IMPERIJA SOVIETŲ RUSIJA

Joje smulkiai aprašyta bolševikinio teroro sistema, tos vergų stovyklos, kuriose kentėjo ir žuvo mūsų broliai, seserys, giminės ir draugai. Lietuvių kalba tokios knygos dar nebuvo. Kaina $2.50. Gaunama Keleivio administracijoje.

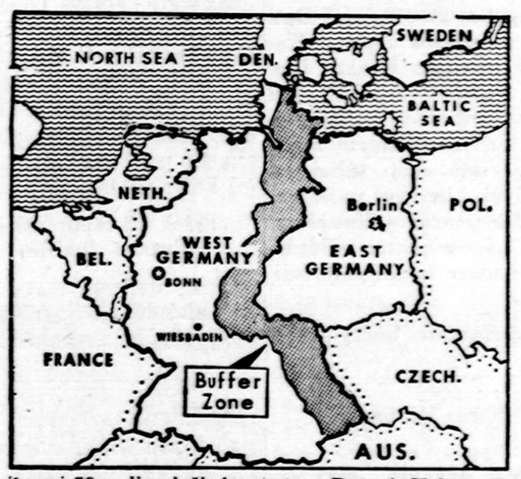

Tamsi 70 mylių pločio juosta tarp Rytų ir Vakarų Vokietijos bei Čekoslovakijos rodo tą žemės plotą, į kurį uždrausta JAV lėktuvams įskristi, kad tuo būdu būtų išvengt aper klaidą įskridimų į komunistų valdomą teritoriją.

"Your grandchildren will grow up under Communism!"

— says NIKITA KHRUSHCHEV

Will the Soviet threat come true? Will your grandchildren live under Communism? Forget God? Salute the Soviet flag?

"Never!" you say. But *are you sure?* How can you oppose Communism? One sure way: Help *Radio Free Europe!* What does it do? It broadcasts the news of freedom to 79 million people behind the Iron Curtain. It helps keep them from turning to Communism. It poses a major obstacle to the Russians starting a war. But Radio Free Europe depends on individual Americans for its existence. Will you help? Give a dollar? Give 5 dollars . . . or more?

Give Now To . . .

RADIO FREE EUROPE

The American People's Counter Voice to Communism

VERTINGA DOVANA VAIKAMS

Danutė Brazytė-Bindokienė parašė vaikams knygelę KETURKOJIS UGNIAGESYS. Tai pasakojimas apie Taksiuko nuotykius darželio ir pradžios mokyklos vaikams. Gausiai iliustruota dail. Zitos Sodeikienės. Didelio formato 40 puslapių. Išleido "Lietuvių Dienų" leidykla, 4364 Sunset Blvd., Hollywood, Calif. 90029. Kaina 2 doleriai.

Jauna rašytoja D. Brazytė-Bindokienė gerai pažįsta vaikų psichologiją ir moka jiems suprantama kalba papasakoti paklydusio šuniuko nuotykingą gyvenimą, jam patekus pas ugniagesius. Gera, taisyklinga literatūrinė kalba, sąmojingi Taškiuko dialogai su katinu Pelių Pabaisa, su kanarėle ir kitais sutiktais draugais ir nedraugais kelia įdomumą kiekvienam skaitytojui. Ši knyga su malonumu bus skaitoma suaugusiojo tiems klausytojams, kurie patys dar nepaskaito. Tai vienas geriausių leidinių mūsų mažųjų literatūroje. Gerai tekstą papildo Z. Sodeikienės per visą puslapį ir mažesni piešiniai.

Ją galima gauti ir Keleivio administracijoje.

Geras artojas ir su žąsinu paaria.

KĄ DOVANOTI?

Jeigu yra reikalas amerikiečiui padovanoti knygą, tai Keleivio administracijoje galite gauti šias tinkamas knygas:

HISTORY OF THE LITHUANIAN NATION, parašė Kostas Jurgėla, kaina $5.

POPULAR LITHUANIAN RECIPES. parašė Juzė Daužvardienė, kaina $2.

"Twenty years' struggle for freedom of Lithuania," redagavo J. Audėnas, kaina $1.50.

"Leave your tears in Moskow," parašė B. Armonienė, kaina $3.95.

"Lithuania land of heroes," parašė L. Valiukas, kaina $4.75.

NAUJIENA

VLADAS NAGIUS-NAGEVIČIUS, jo gyvenimo ir darbų apžvalga, redagavo dr. Balys Matulionis, labai gražiai išleista, daug paveikslų, 374 psl., kaina $6.

Knygoje pirmą kartą plačiai aprašytas Karo Muziejus, garsėjęs laisvės kovų paminklais. Okupantas rusas šį muziejų panaikino, laisvės kovų paminklai dingo.

Jonas Aistis, POEZIJA. Joje yra šio žymaus poeto visi eilėraščiai, 420 psl., kaina $6.

Leonard Valiukas, LITHUANIA LAND OF HEROES, 88 psl. teksto ir 95 psl. paveikslų, kaina $4.75.

Dr. Kazys Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, II tomas, 336 psl., kaina $5.

Tos knygos gaunamos ir Keleivio administracijoj.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

— Alou, Maik!

— Sveikas, tėve! Kas girdėti?

— Maiki, žmonės klausinėja mane, kada prasidės tavana, ką mūsų prezidentas Džiansonas anądien apskelbė, taigi noriu, kad tu man pasakytum, kada prasidės šturmas?

— Mūsų prezidentas, tėve, nieko panašaus nėra skelbęs ir nemano skelbti.

— Kaip gi tai nėra skelbęs? Juk ir lietuviškos gazietos rašė, kad prezidentas skelbia karą. Argi tu neskaitei? Aš jau ir šoblę išsigalandau, tik laukiu, kada trimitai pradės šaukti į pruntą.

— Tėve, mūsų prezidentas kalbėjo tik apie "karą" skurdui.

— Nu, tai vistiek karas, Maiki, o karas nėra vaikų zobova, ale didelė trevoga. Reikia kirst, durt ir kapot. Smertis tau ar man. Taip, Maiki, aš karą suprantu.

— Bet "karas" skurdui, tėve, nėra karas tikra to žodžio prasme. Skelbdamas karą skurdui, prezidentas norėjo tik pasakyti, kad reikia pagerinti žmonių gyvenimą, nes dabar yra daug bedarbių ir yra daug dirbančiųjų, kurie nepakankamai uždirba.

— Nu, tai kokiems galams čia kalbėti apie karą? Kam be reikalo gąsdinti žmones?

— Čia niekas nenusigando, tėve.

— Jes, Maiki, daug kas nusigando. Mano gaspadinė ir užmigti negalėjo. Sako, iš vienos pusės žemė dreba, iš kitos preziidentas skelbia karą, atrodo, kad ateina jau sūdna diena... Ji net ir spaviednį atliko... Pasakyk, kam gąsdinti žmones be reikalo?

— Neužmiršk, tėve kad šiemet bus renkamas naujas prezidentas, o tokiais metais politikieriai kelia visokių gražių sumanymų, kad patrauktų savo pusėn balsuotojus. O negali būti gražesnio sumanymo, kaip "karas skurdui", nes skurdo visi nekenčia. Todėl tokį "karą" prezidentas ir paskelbė. Ir jis reikalauja vesti tą "karą" iki galo, kad skurdo Amerikoje neliktų nei pėdsakų. Tai yra rinkiminė propaganda, Išpūstas gražus, bet tuščias burbulas.

— Bet jeigu skurdas bus panaikintas, tai kodėl tu sakai, kad tai tuščias burbulas?

— Todėl, tėve, kad tokie pižadai yra daromi kiekvienais prezidento rinkimais, bet po rinkimų niekas nepagerėja, kartais dar blogiau pasidaro. Panašiai ir prieš ketverius metus velionis Kennedis savo rinkiminėj kampanijoj kaltino respublikoninę Eisenhowerio administraciją sustingimu ir nieko neveikimu. Jis kaltino ją, kad 17 milionų žmonių Amerikoje neturėjo pakankamai pavalgyti. Jo šūkis buvo: "Let's get America going!" Ir jis buvo išrinktas. Bet išbuvus demokratų partijai prie valdžios vairo 4 metus, šiandien poras Johnsonas skelbia, kad jau 38 milionai žmonių neturi pakankamai pavalgyti, per ketverius metus skurdas pasidarė dukart didesnis. Štai, tėve, kodėl aš sakau, kad tokie politikierių pižadai yra tušti žodžiai. Tai yra tik meškerė balsuotojam gaudyti.

— Olrait, Maik, jeigu tu rokuoji, kad dimikratai negeri, tai pasakyk, ką gero Amerikos darbininkams padarė republikonai?

— Tėve, mano akimis žiūrint, principe tarp demokratų ir republikonų nėra skirtumo. Abidvi partijos stoja už kapitalistinę tvarką, kurios tikslas yra išnaudot darbininkus. Todėl sąmoningas darbininkas neturėtų remti nei vienos šitų partijų.

— Nu, tai ką remti? Juk balsuoti reikia.

— Darbininkai, tėve, turėtų sudaryti savo partiją, kuri gintų jų reikalus, kaip Anglijoje.

— O ką toji partija padarytų Amerikoje?

— Jos tikslas turėtų būti paimti valdžią į savo rankas ir gerinti darbininkų būvį ne tuščiais pažadais, bet pakeičiant visuomenės tvarką taip, kad kapitalistai negalėtų išnaudoti darbininko savo privatinei naudai.

— Bet ar galima kaltinti kapitalistą, jeigu Dievas jam padeda?

— Niekus kalbi, tėve. Dievas niekam nepadeda.

— Nu, tai kaip žmogus galėtų pasidaryti milionierium, jeigu Dievas jam nepadėtų?

— Tėve, iš teisingo savo darbo joks žmogus nepasidarys milionierium, kad ir tūkstantį metų dirbtų. Milionus galima pasidaryti tiktai iš kitų darbo. Tas galima tiktai išnaudojimo santvarkoj. Todėl tokią santvarką reikia pakeisti teisingesne sistema, kur vienas žmogus negalėtų kito išnaudoti. Tokią santvarką gali įvesti tiktai apsišvietę ir susiorganizavę darbininkai. O kol jie to nepadarys, skurdas neišnyks. Jeigu vieni dirbs, tai kitiems darbo nebus, nes kapitalistai vis tobulina techniką, kad kuo mažiau reikėtų darbininkų samdyti. Todėl nedarbas pasidarė jau nuolatinė kapitalizmo liga.

— Maiki, aš vis tikėjausi kada nors prabagotėti, ale kai dabar iš tavo kalbos matau, tai jau aš milionierium nebūsiu.

PALENGVINKITE MŪSŲ DARBĄ

Kiek laiko ir pinigo sutaupytume, jei mielieji prenumeratoriai nelauktų, kol juos paragina mokėti, o patys, be paraginimo, prieš prenumeratai pasibaigiant, atsiųstų reikalingą sumą.

Esame labai dėkingi tiem, kurie tokių raginimų nelaukia, ir tikime, kad ateityje vis mažiau bebus tokių, kuriems reikės siųsti priminimus.

Keleivio adm-ja

Šiandien, kada prieš 10 metų miręs Juozas Stalinas pačių komunistų paskelbtas didžiausiu žmogžudžiu ir jo lavonas ..išmestas iš mauzoliejaus Maskvoje, labai įdomu paskaityti Keleivio prieš 15 metų išleistą knygelę —

KAS PASIDARĖ RUSIJOS DIKTATORIUM JUOZAS STALINAS JUOZAS STALINAS, ARBA KAIP KAUKAZO RAZBAININ-

Kaina 25 centai.

Laikas nelaukia.

Gyvename nepaprastą atominio amžiaus laikotarpį. Technologija jau pasiekusi aukštybių viršūnes — laikas ir erdvė nustojo savo pirmykštės reikšmės, ir šių dienų žmogus pastatytas prieš naujus uždavinius, naujų socialinių-politinių problemų išsprendimą. Ar sugebės laisvasis pasaulis šias problemas išspręsti, parodys ateitis.

Istorija mus moko, kad žmogus iš prigimties yra godus, savanaudis ir konservatyvus bet kokiai naujovei, tuo labiau socialinei-politinei, kurios dažniausia paliečia jų ekonominius ir tradiciniai politinius reikalus. Berods visiems aišku, kad feodalinės liekanos ir iš jų išplaukiantieji visuomeniniai santykiai šiam amžiui nebetinkami ir keistini, tačiau konservatyvaus žmogaus logika sava—savanaudiška ir tuomi tragiška.

Štai dar šviežias ir ryškus pavyzdys Centralinės Afrikos mažos valstybės su pustrečio miliono gyventojų Ruandos tragedija, kuriią aprašė E. Hekle New York Times Magazin.

Aštuntame ar devintame mūsų eros amžiuje iš Etiopijos atėjo karingi vatusiai į Ruandą, ieškodami savo bandoms ganiavos. Jie buvo negausūs skaičiumi bet stiprūs ir gerai organizuoti, tatai lengvai ramius Ruandos gyventojus bahutus apvaldė ir įvedė savo feodalinę santvarką.

Per 1,200 valdymo metųsių kiltis išaugo į tikrus aristokratus, aukšto ūgio ir savo humaniška kultūra pralenkusi mūsų senelių baudžiauninkų ponus. Jų vasalai buvo tik savanoriai, ir jie kiekvienu atveju galėjo atsisakyti savo pono. Be to, vatusiai apgynė savo kraštą nuo arabų ir kitų gyvosios jėgos pirklių: iš Ruandos ir Burundos nė vienas juodas vergas nepakliuvo į baltųjų pirklių rankas. Jie netrukdė belgų vienuoliam misionieriam šviesti bahutus, tačiau patys vatusiai į tai iš aukšto žiūrėjo, nes laikė savo kultūrą senesne ir pranašesne už baltųjų katalikų. Jie griežtai laikėsi dorovės ir savo jaunimą auklėjo griežtai kariuomenės eilėse, o mergaites tam tikrose mokyklose, ir dorovinis mergaitės iškrypimas buvo beveik nežinomas, o jei toks atsitikimas įvykdavo, tai ji būdavo išvežama į negyvenamą salą ir pasmerkiama bado mirčiai. Jie savo kiltis grynumą.

1962 metais tai kolonijai buvo duota nepriklausomybė. Paskelbti visuotiniai rinkimai. Kadangi valdančiųjų vatusių tebuvo 15%, o bahutų 85%, tai be abejo bahutai laimėjo rinkimus, buvo paskelbta respublika ir šios respublikos prezidentu išrinktas katalikų išauklėtas Grigorijus Kaibanda, bahutų kilties žmogus.

Pirmiausia buvo nusavinti vatusių turtai, šimtmečius buvę valdovai ir kariai išmesti iš savo namų pasipriešino, nes laikė šį aktą sauvaliavimu. Kilo revoliucija ir tikros skerdynės: piovė vyrus, moteris, senus ir mažus be skirtumo. Tokių skerdynių žmogaus istorija dar nebuvo mačiusi ir, svarbiausia, Jungtinių Tautų taikos kariuomennės akivaizdoje. E. Hekle apskaičiavimu, Vatusių buvo išpiauta daugiau kaip 200,000. Tik spėję pasprukti į ramesnius kraštus buvo Raudonojo Kryžiaus priglausti ir sušelpti. Taip baigėsi ilgų metų aristokratų tragedija.

Visai kitas vaizdas kaimyninėje Burundoje. Jų giminystės saitai buvo tamprūs, feodalinė santvarka, kultūra ir papročiai tie patys, tačiau Burundos feodalai buvo apdairesni ir toliau numatą savo ateitį. 1960 m. jie suteikia savo vasalams visas pilietines teises ir įtraukė inteligentiją į valstybės valdymo aparatą. Ir kai 1962 metais gavo pilną nepriklausomybę, visuotiniu balsavimu vėl tie patys asmenys buvo išrinkti. Ten neįvyko nei revoliucijų, nei savitarpio piautynių.

Azijos ir Lotynų Amerikos žemynuose padėtis negeresnė: prabanga ir didžiausias skurdas yra neatskiriami Siamo dvyniai, tatai visiškai nenuostabu, jei prieš keletą metų prancūzai buvo žiauriai paklupdyti Indokinijoje, o dabar įklampinti Vietnamo džiunglėse amerikiečiai. Ir visi mato, kad vien piniginė bei dalina karinė pagalba kovai prieš komunistus nėra efektinga ir nenulemiantis veiksnys, tačiau imtis naujų priemonių delsiama, nesiryžtama.

Nuo šio slogučio nelaisvas ir Dėdė Samas. JAV-se konservatyvaus atžagareivio niekad netrūko, tačiau pastaraisiais metais jie ypatingai pasirodė nešvankiu šmeižtu, sėjančiu neapykantą ir kerštą prieš atsakingus krašto žmones. Socialinės medicinos ir segregacijos reikalas seniai yra pribrendęs, bet kokį "gvoltą" sukėlė gydytojai, draudimo kompanijos ir baltieji rasistai prieš prezidentą J. Kennedy, kuris drįso mėginti baigti šią Ameriikos gėdą!

S. Sabonis

KAS GI YRA TAS MURKLYS?

Murklys yra neturtingos ūkininkės Daugienės įnamis—apsukrus katinas. Daugienė turi ir daugiau visokių įnamių—žvirblių, pelių, žiurkių. Jį turi šunį, jos kiemą kasdien lanko ir varna. Našlės Daugienės kieme ir jos mažame ūkelyje vyksta karas, sudaromos kariškos sąjungos, silpni jungiasi prieš stiprų, diplomatai ieško talkininkų, kai kurie gyviai laikosi neutraliai, o stipresnis laimi, nors ir jam tenka priešų dantų ir aštrių snapų paragauti.

Murklys yra rašytojo A. Giedriaus apysaka jauniems skaitytojams. Bet ir suaugę neapsiriks pasiskaitę tos apysakos. Jos kalba graži, pasakojimas sklandus, ir visa apysaka dailininko Viktoro Simankevičiaus gausiai iliustruota. Tai gera dovana Kalėdų proga jauniems gimtraičiams ir pažįstamiems. Apysakos kaina $1.80 su persiuntimu.

Užsakymus ir pinigus prašom siųsti šiuo adresu:

"KELEIVIS"

636 E. Broadway —:— So. Boston 27, Mass.

Robert L. Parker iškabina skelbimą, kad jis parduoda savo namus, arba geriau pasakius, tai, kas paliko po 15 minučių Wichita Falls, Tex., siautusio viesulo. Dėl jo žuvo 7 asmenys, 68 sužeisti, medžiaginių nuostolių padaryta pusantro miliono dolerių.

Apie bites

(Tęsinys)

Silpnos bitės

Kodėl kai kada pavasarį bitės susilpnėja? Geromis sąlygomis pavasarį bičių šeimos kiekvieną dieną darosi vis stipresnės ir stipresnės. Bet gana dažnai atsitinka, kad šeima pavasarį staiga susilpnėja ir ligi medonešio jau nesustiprėja. Čia nurodysiu nusilpnėjimo priežastis ir priemones, kaip palaikyti bičių šeimas, kad jos nesusilpnėtų.

1. Esant temperatūrai 60 laipsnių, bitėms maža pavojaus, o kai temperatūra 55 laipsnių, vėjui pūstelėjus, bitės sustingsta ir krinta ant žemės. Bitės dažniausiai visai žūna, esant temperatūrai 50 laipsnių. Tada ir be vėjo joms pavojinga eiti į lauką.

Neturėdamos lizde vandens, bitės eina laukan ir esant temperatūrai 45 laipsnių. Vadinasi, bitėms turi būti pakankamai vandens avilyje, šiltai aptaisytas lizdas ir visi rėmai aptūpti.

2. Dėl šalčių bitės negali parsinešti iš lauko šviežios duonos ir naudoja pernykštę. Jei bitės neturi pakankamai vandens, joms užsikemša viduriai. Jos išeina iš lakos su išsipūtusiu pilveliu ir miršta. Kad neapsirgtų, bites reikia laikyti šiltai, girdyti vandeniu arba skystu cukraus sirupu.

3. Šeimos gali ir atsitiktinai susilpnėti. Pavyzdžiui, gražią šiltą dieną, kai daugybė bičių darbe, staiga užeina audra su ledais. Tada didesnė išlėkusių bičių dalis žūna.

Pasiruošimas medonešiui

Dažniausiai didysis medonešis tetrunka tiktai 5-8 dienas, retai kada ilgiau. Norint bites paruošti didžiajam medonešiui, reikia 6 savaičių. Vadinasi paruošimą reikia pradėti agrastam ir pienėm žydint.

Bitėms, kurios rudenį buvo tinkamai paruoštos, pavasarį beveik nieko ypatingo nereikia daryti. Pakanka jas šiltai laikyti, aprūpinti maistu ir plėsti lizdą. Vietose, kur pavasarį maža medingų augalų, naudinga bites žadinamai papenėti.

Daug daugiau rūpesčių yra vasaros pradžioje, kai tenka kovoti su spiečiumi.

K. M.,
bitininkas

ŽODYNAI

Keleivio administracijoje galite gauti šiuos kiekvienam reikalingus žodynus:

Dabartinės lietuvių kalbos zodynas, redagavo prof. J. Balčikonis ir kt., yra apie 45,000 žodžių, 990 psl., kaina $12.00

Lietuviškai angliškas žodynas. Viliaus Peteraičio, II laida, daugiau kaip 30,000 žodžių, 586 psl., kaina $7.00.

Anglų-lietuvių kalbos žodynas, V. Baravyko, apie 30,000 žodžių, 583 puslapiai, kaina ..... $6.00.

Anglų-lietuvių kalbos žodynas, V. Baravyko, 368 psl. apie 20,000 žodžių, kaina $4.00

TIKRA TEISYBĖ

Apie komunistus ją rasite Keleivio išleistoje knygutėj **"Tikra teisybė apie Sovietų Sąjungą."**

Joje rasite bendrų žinių apie Sovietiją, apie jos padėtį, kaip bolševikai paėmė valdžią, tvarko ūkį, kokia yra darbininkų padėtis, apie koncentracijos stovyklas, sąžinės laisvę ir t.t. ir t.t.

Ypač šiuo metu ji naudinga ir įdomi paskaityti. Jos aina tik 50 centų.

STEPONO KAIRIO PORTRETAS

Keleivio administracijoje galima gauti dailininko Adomo Varno pieštą Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo akto pasirašytojo Stepono Kairio spalvotą portretą 8 x 6 colių dydžio už 80 cnt.

LIETUVOS ŽEMĖLAPIS

Gražų Lietuvos žemėlapį galite gauti Keleivio administracijoj už 50 centų.

ADMINISTRACIJOS PRAŠYMAS

"Keleivio" administracija prašo mielųjų skaitytojų, kurie keičia adresą, pranešant naująjį adresą neužmiršti parašyti ir senąjį.

MOTERŲ SKYRIUS

Vergai grįžta „namo"

(Tęsinys)

Na, susirinko sargyba. Sukomandavo be jokių įžangų, tiesiai:

— Žengte marš! Greičiau!

Ne jau, papūsk dabar — greičiau! Nuo visų objektų atsilikome, tai nėra ko nė skubėti. Ir nesusitarę visi zekai suprato: jūs mus laikėte, dabar mes jus palaikysime. Jums irgi, matyt, šiluma rūpi...

— Žingsnį plačiau! — šaukia sargybos viršininkas. — Žingsnį plačiau, vedantysis!

Papūsk — "žingsnį plačiau"! Eina zekai koja už kojos, nukorę galvas, lyg į laidotuves. Mums dabar vis tiek, ar šiaip, ar taip, į stovyklą — paskutiniai. Nenorėjot su mumis žmoniškai — dabar nors plyšk berėkdamas.

Pašūkavo pašūkavo sargybos viršininkas "žingsnį plačiau!" ir suprato: neis zekai greičiau. Ir šaudyti negalima: eina penketais, kolona, sutartinai. Neturi sargybos viršininkas valdžios ginti zekus greičiau. (Rytais zekai tuo ir gelbstisi, kad į darbą kiūtina pamažėle. Kas greitai bėga, tas savo bausmės stovykloje neišsėdės — nusivarys, nusibaigs).

Taip ir žengiame — vienodai, tvarkingai. Tik sniegas po kojų girgžda. Kai kas kalbasi patyliukais, o kai kas tyli. Ėmė Šuchovas galvoti — ko pis dar iš ryto zonoje neužbaigė daryti? Ir prisiminė — ambulatorija! Štai kas nuostabu: bedirbdamas visiškai užmiršo ambulatoriją!

Kaip tik šiuo metu priima ambulatorijoje. Jeigu nevakarieniausi, dar galima suspėti. Bet dabar lyg ir nebemaudžia. Ir temperatūros nėra...s Tik laiką sugaiši! Apsieisim be daktarų. Tie daktarai tik į medinį bušlatą nuvarys.

Ne ambulatorija dabar jam rūpėjo, o kaip prie vakarienė ką prisidūrus. Visa viltis, jeigu Cezaris gaus siuntinį — jau seniai metas.

Ir staiga zekų kolona sakytum nebe ta pasidarė. Susiūbavo, pametė koją, trūktelėjo pirmyn, sugaudė sudūzgė, ir štai užpakaliniai penketai ir Šuchovas nebegalėjo pasivyti einančių priekyje, turėjo pabėgėti. Paeis keletą žingsnių ir vėl tekini.

Kai kolonos galas užsirito ant kalvos, tai ir Šuchovas pamatė: dešinėje nuo jų, toli stepėse, juodavo dar viena kolona. Žygiavo už akių mūsų kolonai ir, tur būt, išvydę mus, irgi paspaudė sparčiau.

Tai galėjo būti tiktai mechaninės gamyklos kolona, joje apie trys šimtai žmonių. Ir jiems, vadinasi, nepasisekė, juos irgi sulaikė. Bet už ką gi? Juos kartais ir darbe suulaiko, jei kokios mašinos nebaigia remontuoti. Tačiau jiems tai niekai, jie visą dieną būna šilumoje.

Na, dabar kas ką! Bėga vyrai, tiesiog bėga. Ir sargyba dumia risčia, tik sargybos viršininkas šūkalioja:

— Neišsitęsti! Iš užpakalio paskubėti! Paskubėti!

Kad tu nusprogtum, ko tu čia kranksi? Argi mes neskubam?

Kas ką kalbėjo, apie ką galvojo — viską užmiršo, kolona gyveno viena mintimi:

— Pralenkti! Užbėgti už akių!

Ir taip viskas susimaišė, nebeatskirsi, kur rūgštu, kur saldu, kad netgi sargyba zekams atrodė jau ne priešas, o draugas. Priešas — tai toji kita kolona.

Iš karto visi pralinksmėjo, ir pyktis išgaravo.

— Greičiau, greičiau! — galutiniai šaukia priešakiniams.

Atidūmė mūsų kolona ligi gatvės, o mechaninės gamybos kolona dingo gyvenamųjų namų kvartalo gale. Prasidėjo lenktynės nemačiomis. Dabar mūsų kolonai, žengiančiai viduriu gatvės, teko pramintas kelias. Ir sargybiniams iš šonų ne taip klampu. Tai čia mes ir turime juos aplenkti!

Reikia mechanikus pralenkti dar ir dėl to, kad stovyklos sargyba juos ypač ilgai krečia. Nuo to laiko, kai stovykloje pradėjo žmones piauti, viršininkai mano, jog peilius pasidaro mechaninėje gamykloje. Į stovyklą jie patenka iš ten. Ir todėl, įeinant į stovyklą, mechanikus ypač atidžiai iškrato. Vėlų rudenį, jau žemė buvo įšalusi, o jiems vis šaukė:

— Nusiaut batus, mechaninė gamykla! Paimt batus į rankas!

Taip basus ir tikrino.

O ir dabar, šaltis ne šaltis, beda pirštu pasirinktinai:

— Nagi nusimauk dešinį veltinį! O tu — kairį nusimauk!

Nusiauna veltinį zekas ir, šokinėdamas ant vienos kojos, turi tą veltinį iškratyti ir autus išpurtyti — peilio, girdi, nėra.

O Šuchovas girdėjo, — nežinia, ar tai tiesa, ar ne,— jog mechanikai dar vasarą du tinklinio stulpus į stovyklą atsinešė, o tuose stulpuose visi peiliai buvo paslėpti. Po dešimtį ilgų kiekviename. Dabar stovykloje retkarčiais jų suranda — čia vienur, čia kitur.

Vyriausias Vatikano architektas Fransesco Vacchini stebi, kaip darbininkai nukelia garsiąją Michelangelo skulptūrą Pieta, kuri puoš Vatikano paviloną New Yorko pasaulinėje parodoje. Paroda atidaroma balandžio 22 d. Lietuvių dieno joje bus rugpiūčio 23 d.

J. Janonis

PIRMOJI ŽIBUTĖ

Išdygo žibutė meili, pirmutinė.
Žydrus jos žiedelis keleivį vilioja,
Bet greitai praeivis gėlelę sumynė.
Nulaužtas stiebelis liūdnai suvaitojo.

Jauni lapeliukai bežiūrint nuvyto,
Ir juos apraudojo tik auštančio ryto
Daili palydovė sidabro rasa
Ir genanti bandą vargdienė basa.

Julius Janonis gimė 1896 m. balandžio 5 d. Beržiniuose, Biržų valsčiuje, mirė 1917 m. balandžio 17 d. Petrapilyje.

Antanas Strazdas

PAVASARIS

Sujudo sušneko,
Juda šneka paukšteliai,
Žydi rožėm liekneliai.

Raselė,
Krenta perlų raselė,
Linksma želia pievelė.

Gegužė,
Gegužėlė kukuoja,
Ir karvelis burkuoja.

Kiškelis
Lekia lygiom pievelėm,
Kerpa gudriom auselėm.

Pražuvo,
Pikti čėsai pražuvo,
Viskas jau kitaip, neg buvo.

Antanas Strazdas (geriau žinomas Strazdelio vardu) gimė 1763 m. balandžio 4 d. Kunigiškiuose, Južintų vlsč., mirė 1833 m. balandžio 11 d. Kamajuose. Šis jo eilėraštis buvo išspausdintas Aušroje.

Dėl Belgijos gydytojų streiko mirė šitos motinos 15 mėnesių kūdikis. Dėl to du gydytojai patraukti teismo atsakomybėn.

BLONDINĖS NYKSTA

Patyrimas rodo, kad vyrams daugiau patinka blondinės, tačiau jie tuokiasi dažniausia su brunetėmis. Prancūzų žurnale "Science et vie" rašoma, kad ateityje vyrai jau nebeturės pasirinkimo: moterys blondinės, pasirodo, nyksta. Tai aiškėja iš anketų, tyrimų ir statistinių duomenų, gautų iš įvairių pasaulio šalių.

Dabartiniu metu 70 procentų Anglijos moterų yra brunetės, o prieš 60 metų ta proporcija buvo priešinga: 65 procentus sudarė blondinės. Panaši padėtis yra Kanadoje ir Australijoje. Tose šalyse prieš 50 metų pusę moterų sudarė blondinės. Dabar Kanadoje blondinės sudaro tik 42 procentus, o Australijoje 38 procentus. Net Skandinavijoje — blondinių tėviškėje — jos sutinkamos vis rečiau.

Tokio blondinių skaičiaus mažėjimo priežastys yra įvairios: įrodinėjama, kad blondinės blogiau už brunetes prisitaiko miestų ir pramoninių rajonų gyvenimo. Kita vertus, dabartinis maistas, kuriame yra daug riebalų, patamsinąs plaukus. Tačiau, reikia manyti, priduria su šypsena žurnalas, kad svarbiausia yra natūrali atranka: blondinės yra mažiau atsparios įvairioms gyvenimo sąlygoms, negu brunetės.

ŠEIMININKĖMS

Bulvių bandelės

Du svaru bulvių, pusantro šaukšto miltų (nebūtinai), 1-2 kiaušiniai, 2 uncijos sviesto (užpylimui). Įdarui: 10 uncijų varškės ir truputį margarino, pusė kiaušinio.

Nuluptas bulves išvirti pasūdytame vandenyje, nusunkti, nusausinti ir gerai sugrūsti arba sumalti. Ataušinus įdėti tris ketvirtadalius suplaktų kiaušinių ir užminkyti tešlą.

Iš paruoštos masės padaryti paplotėlius, įdėti įdaro ir suformuoti vidutinio dydžio apvalias bandeles. Sudėti į skardą, plonai išteptą riebalais ir pabarstytą miltais, paviršių patepti likusiu išplaktu kiaušiniu. Kepti vidutinio karštumo orkaitėje 10-15 minučių.

Paduodant į stalą, užpilti išlydytu sviestu arba pakaitintu sviesto ir grietinės mišiniu. Galima užpilti spirgučiais, svogūnais ir grietine.

Įdarui: ištrinti varškę, įdėti margarino, kiaušinių ir druskos. Galima vartoti grybų arba mėsos įdarą.

GERIAUSIA DOVANA

Jei galvojate apie dovaną savo pažistamam ar draugui, tai atsiminkite, kad geriausia dovana bus šios knygos:

Stasio Michelsono "Lietuvių Išeivija Amerikoje," kaina minkštas vršeliais $4. kietais $5.00.

Stepono Kairio "Lietuva budo", kaina $5.50

Kipro Bielinio "Dieno jant", kaina $6.00.

Kipro Bielinio "Penktieji metai", kaina $6.00.

Teisės patarimai

Advokatė M. Šveikauskienė sutiko atsakyti į Keleivio skaitytojų klausimus teisės reikalais. Tie klausimai turi būti bendro informacinio pobūdžio. Klausimus ir atsakymus spausdinsime šiame skyriuje. Klausimus prašome siųsti tiesiog šiuo adresu:
M. Šveikauskas, Attorney at Law,
8 Belgrade Ave., Roslindale,
Boston, Mass. 02131.

Klausimas

Mano kaimynė supykusi mane viešai išplūdo, kitoms moterims girdint, ir išvadino mane gyvate ir rupūže. Ar aš galiu ją traukti į teismą už viešą įžeidimą?

O. K.

Worcester, Mass.

Atsakymas

Į teismą traukti niekas nedraudžia. Tačiau galiu Tamstą visai tvirtai užtikrinti, kad nieko tuo nelaimėsi. Vienintelis teisinis pagrindas tokiam ieškiniui patiekti yra angliškai vadinamas **slander,** tai yra šmeižtas. Tačiau šitokiame ieškiny žmogus turi įrodyti teismui, kad jis turėjo **piniginių** nuostolių dėl to šmeižto, kas tokiais atvejais yra labai sunku įrodyti. Įstatymas numato tam tikrus atvejus, kuriais apšmeižtas žmogus gali laimėti ir neįrodydamas piniginių nuostolių, kaip pav., jei įrodo, kad šmeižtas galėjo pakenkti jo bizniui arba profesijai; arba jei šmeižtas buvo nepaprastos rūšies, būtent, jei apšmeižtasis buvo apkaltintas kokiu nors nusikaltimu (pav.: "Tu pavogei mano pinigus!"). Yra ir kitokių išimčių, bet jos retos ir Tamstos atsitikimui nepritaikomos. Tamstos minimu atveju prisidėtų dar vienas elementas: kiltų klausimas teisme, ar gyvatė bei rupūžė yra šmeižto žodžiai, teisiniai kalbant?

Tad patarčiau incidentą užmiršti ir dėl jo be reikalo nesijaudinti.

ĮDOMIOS ir NAUDINGOS KNYGOS
Pačiam Skaityti ir Kitam Dovanoti

LEAVE YOUR TEARS IN MOSCOW, Barboros Armonienės "Kryšiaus kelių" Sibire aprašymas, surašė A. L. Nasvytis, 222 pusl., kaina ....$3.95.

LIETUVIŲ IŠEIVIJA AMERIKOJE, vaizdi šio krašto lietuvių istorija, gausiai iliustruota, parašė St. Michelsonas, virš 500 puslapių. Kaina kietais viršais $5.00, minkštais viršais $4.00

ŽEMAIČIŲ KRIKŠTAS, P. Abelkio istorinis romanas iš žemaičių krikšto laikų, kieti apdarai $3.50

PASAULIO LIETUVIŲ ŽINYNAS paruošė Anicetas Simutis, daugybė žinių lietuvių ir anglų kalbomis apie lietuvius visame pasauly, 464 psl. Kaina $6.50

DIENOJANT, "knygnešių karaliaus" sūnaus Kipro Bielinio įdomūs atsiminimai, 464 psl., kaina....$6.00

1905 METAI, Kipro Bielinio atsiminimų antroji dalis, 592 puslapiai. Kaina $6.00

SUZADĖTINĖ. J. Titinio 15 trumpų pasakojimų, 190 psl. Kaina .. $2.00

LIETUVIŲ DAINOS AMERIKOJE, surinko ir suredagavo Jonas Balys, 472 dainos su gaidomis. Anglišlai duotas kiekvienos dainos turinys, todėl tinka dovanoti ir lietuviškai nekalbantiems, įrišta 826 pusl. kaina $5.00

SOCIALIZMAS IR RELIGIJA. Parašė E. Vandervelde, vertė Vardūnas. Kaina ..... 25 Cnt

MARLBOROUGH'S LITHUANIAN SELF-TAUGHT. M. Inkienė, geras vadovėlis lietuvių kalbos mokytis angliškai kalbančiam, 144 psl., kaina $1.25

NEMUNO SŪNUS. Andriaus Valucko romanas iš 1935 metų Suvalkijos ūkininkų sukilimo prieš Smetonos diktatūrą. Pirma dalis 280 psl. Kaina ..... $3.00.

NEMUNO SŪNUS. Andriaus Valucko romano antroji dalis, 426 puslapiai. Kaina $4.00

LIETUVIŲ LIAUDIES MENAS, jo meninių formų plėtojimosi pagrindai. Paulius Galaunė, didelė knyga su daugybe paveikslų, geruose popieriuje. Kaina $8.50

TIKRA TEISYBĖ APIE SOVIETŲ RUSIJĄ, arba komunistų diktatūra faktų šviesoje. Trumpa bolševizmo istorija ir valdymo praktika. Labai daug informacijų, 96 psl. Kaina ..... 50 Cnt.

SENOVĖS LIETUVIŲ PINIGAI nuo seniausių laikų iki Lietuvos nepriklausomybės galo 1795 metais Parašė Jonas Karys, daugybė paveikslų, 396 psl., geras popierius, kaina $10.00

ALTORIŲ ŠEŠĖLY. V. Putino-Mykolaičio romanas trijose dalyse. Visos trys dalys įrištos į vieną Autorius, pats buvęs kunigas, aprašo, kaip kunigas Vasaris išsižadėjo kunigystės dėl moterystės, knygą, kieti viršai, 681 puslapis Kaina $6.00

ŽVILGSNIS Į PRAEITĮ. K. Žuko įdomūs atsiminimai, 477 psl., kaina ..... $5.00.

LIETUVA BUDO, Stepono Kairio labai vaizdžiai ir įdomiai parašyti atsiminimai, kaip Lietuva kėlėsi iš miego, geriausia dovana kiekviena proga, gražiais kietais viršeliais, iliustruota, 416 puslapių, didelio formato. Kaina $5.50

SOCIALDEMOKRATIJA IR BOLŠEVIZMAS. Pagal Kautskį, naujausiomis žiniomis papildyta tuo klausimu knygutė. Kaina.. 25 Cnt.

LIETUVOS SOCIALDEMOKRATŲ PARTIJOS PROGRAMINĖS GAIRĖS, 32 psl., kaina ..... 25 Cnt.

KODĖL AŠ NETIKIU Į DIEVĄ? Atvira nuomonė, įdomūs argumentai. Kaina ..... 20 Cnt.

JUOZAS STALINAS, arba kaip Kaukazo išponis buvo pasidaręs Rusijos diktatoriu. Kaina 25 Cnt.

LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA. Parašė dr. D. Pilka. Pritaikinta Amerikos lietuviams, 144 puslapių. Kaina $1.00

VLIKO GRUPIŲ KOMISIJOS PRANEŠIMAS, arba kodėl musuose nėra vienybės, 80 psl., kaina .. $1.00

TAVO KELIAS Į SOCIALIZMĄ. Parašė Leonas Bliumas. Trumpas socializmo aiškinimas. Kaina 25 c.

DĖL LAISVOS LIETUVOS. Lietuvos socialdemokratų raštai dėl bolševikų okupacijos ir teroro Lietuvoje. Kaina ..... 25 Cnt.

VISUOTINAS TVANAS. Ar galėjo toks tvanas būti ir ką apie tai sako mokslas? Kaina ..... 25 Cnt.

NAUJA VALGIŲ KNYGA, parašė M. Michelsonienė, 250 įvairių lietuviškų ir kitų tautų valgių receptų, 132 puslapiai, kaina $1.25

CEZARIS, Mirko Jeselič romanas trijose dalyse, kiekviena dalis po $2, ara visos 3 dalys $6.00

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS PINIGAI, parašė Jonas Karys, labai daug paveikslų, 255 psl. gera popiera. Kaina $5.00

SIAURUOJU TAKELIU, K. B. Kriaučiūno atsiminimai iš Lietuvos ir iš Amerikos lietuvių gyvenimo. 178 psl., kaina $2.00

IŠĖJUSIEMS NEGRĮŽTI, M. Katiliškio meistriškas aprašymas, kaip karui einant prie galo tūkstančiai lietuvių bėgo į Vakarus nuo rusų 'vaduotojų', 536 psl. Kaina $5.00

ŽEMAITĖS RAŠTAI. Garsiosios mūsų rašytojos pirmojo karo metu Amerikoje parašyti vaizdeliai su rašytojos paveikslu, 128 puslapiai, kaina ..... 50 Ct.

SOCIALIZMO TEORIJA. Trumpai ir aiškiai parodo, kaip keitėsi visuomenės santvarka ir kodėl ji dar keisis. Kaina ..... 25 Ct.

DEMOKRATINIO SOCIALIZMO PRADAI. Populiari ir naudinga knyga šių dienų klausimams suprasti. Kaina ..... 50c.

Užsakymus ir pinigus prašome siųsti šiuo adresu:
KELEIVIS
636 E. Broadway ——:—— So. Boston 27, Mass.

AMERIKOS LIETUVIŲ SOCIALDEMOKRATŲ S-GOS LITERATŪROS FONDO PRANEŠIMAS

Išeinantį prof. Stepono Kairio, Vasario 16 d. Akto signataro, 2-jį atsiminimų tomą **TAU, LIETUVA** netrukus bus galima gauti knygynuose ir pas knygų platintojus bei Fondo įgaliotinius.

TAU, LIETUVA — 480 psl., kietais viršeliais, su autoriaus spalvuotu paveikslu, knygos kaina $6.00. Perkantieji TAU, LIETUVA gauna su nuolaida pagal pasirinkimą dar šiuos Literatūros Fondo leidinius:

St. Kairio **Lietuva Budo**	pardavimo kaina	$5.50	už $4.00
K. Bielinio **Dienojant**	" "	$6.00	" $4.00
K. Bielinio **Penktieji Metai**	" "	$6.00	" $4.00
K. Bielinio **Teroro ir Vergijos Imperija Sovietų Rusija**	" "	$2.50	" $1.80

Taip, pavyzdžiui, perkantieji **TAU, LIETUVA** ir pasirinkusieji, sakysim, knygą "Penktieji Metai" už šias dvi knygas moka $10.00, t. y. gauna $2.00 nuolaidos; pasirinkusieji visus išvardintus nupigintus leidinius moka **$19.80** vietoje $26.00, t. y. gauna nuolaidos **$5.20.**

Norintieji gali atskirai įsigyti dailininko A. Varno tapytą St. Kairio spalvuoto paveikslo reprodukciją (8¾ x 11½) įrėminimui po 80 centų be persiuntimo.

Literatūros Fondo leidinių įsigijimo reikalais galima teirautis pas Fondo įgaliotinius:

P. Venclova, 6324 So. Maplewood, Chicago 29, Ill.

J. Valaitis, 1507 So. 51th Ave., Cicero 50, Ill.

A. Sukauskas, 2002 Ferdinand, Detroit 9, Mich.

A. Šemeta, 13508-10 Woodworth Rd., E. Cleveland 12, Ohio.

J. Novog, 87 Windermere Ave Toronto 3, Ont., Canada.

VYRIAUSIOJI LITERATŪROS FONDO LEIDINIŲ ATSTOVYBĖ "KELEIVIO" ADMINISTRACIJA, 636 Broadway, So. Boston, Mass., 02127.

Visais Literatūros Fondo leidyklos reikalais kreipiamasi šiuo adresu: K. Bielinis, 29 West 57th St., 10th fl., New York, N. Y., 10019.

VIETINĖS ŽINIOS

Laisvės Varpas turi skambėti

Tokia nuotaika buvo sekmadienį So. Bostono Lietuvių Pil. Dr-jos salėje, kuri buvo kupina bostoniškių, brocktoniškių, worcesteriškių ir kitų vietovių lietuvių, susirinkusių į Laisvės Varpo 10 metų sukakties minėjimą.

Deja, salėje buvo pasigesta daugelio tokių vietinių kultūrininkų, kuriems Laisvės Varpo programa, rodos, turėtų būti arti prie širdies, kurių mintis Laisvės Varpas daugiausia atitinka. Gal jiems gražus sekmadienio oras buvo svarbiau už gražų darbą...

Jį pradėjo Anelė Januškevičienė, čia gimusi ir augusi, bet lietuviškai kalbanti taip, lyg ji vakar būtų iš Lietuvos atvykusi. Minėjimui vadovauti buvo paprašytas inž. Vytautas Izbickas, kuris tas pareigas tikrai gerai atliko.

Laisvės Varpas visada pasižymi originaliomis ir aktualiomis mintimis, todėl ir jo parengimai vis būna ne tokie kaip visur ir visuomet. Jo programa vis yra aukšto lygio, nieko joje nėra atsitiktinio, tik laikui sunaudoti skirto. Tokio pat gero lygio buvo ir šis sukakties paminėjimas.

Meninę programą pradėjo poetas Stasys Santvaras, paskaitydamas kelis nuotaikingus Lietuvos atbalsiais ir kt. temomis eilėraščius. Po to kelias daineles puikiai sudainavo jau senokai mūsų tarpe girdėta mūsų pamilta dainininkė Daiva Mongirdaitė, akompanuojant kompozitoriui Juliui Gaideliui. Susirinkusiems tai sudarė irgi didelį malonumą. Sol. Stasys Liepas šį kartą nedainavo, kaip visų buvo tikėtasi, bet deklamavo savo paties parašytą humoristinį kūrinį.

Staigmena buvo pagrindinis minėjimo kalbėtojas. Juo buvo poetas Antanas Gustaitis. Mes visi esame įpratę ji girdėti skaitantį savo satyras ar eiliuotus humoristinius kūrinius. Čia jis, kaip buvęs Lietuvoje ilgus metus radiofono redaktorius ir direktorius, pasakė kalbą Varpo dešimtmečiui apžvelgti.

Ir ką jūs manote! Tai buvo kalba, trukusi tik kelioliką minučių, bet kurios būtum galėjęs su malonumu klausytis valandą. Joje buvo ir rimtumo, ir sarkazmo, skirto mūsų dienų tikrovei, ir jaudinančios teisybės, su kuria Laisvės Varpas per 10 metų susiduria. Taip kalbas sakyti reikia pasimokyti.

Žodžiu Laisvės Varpą sveikino tik viena adv. Zuzana Šalnienė savo vyro Lietuvos garbės konsulo adv. Anthony Shallnos vardu. Buvo nemaža sveikinimų raštu, kuriuos perskaitė minėjimo programos vadovas.

Pabaigai, žinoma, kalbėjo šios sukakties didžiausias kaltininkas Laisvės Varpo valdybos pirmininkas ir jo programos vedėjas per visus 10 metų Petras Viščinis.

Jis prisiminė Laisvės Varpo didžiuosius gyvus ir mirusiuosius rėmėjus, dėkojo visiems už paramą ir pareiškė, kad Laisvės Varpas tol skambės,, kol lietuvių visuomenė ji rems ir jo balso norės. Aišku, moraliniai jį visi remia, tik tos materialinės paramos vis trūksta ir tenka kovoti su dideliais sunkumais.

Visiems sustojus ir sudainavus Laisvės Varpui Ilgiausių metų, toliau maloniai laikas leistas prie gražiai papuoštų ir gausiai apkrautų stalų, šokių muzikai grojant.

Laisvės Varpo dešimtmetis buvo paminėtas gražiai ir kultūringai. Tikėkimės, kad taip pat gražiai bus minima ir jo 20-ties metų sukaktis.

Ž-is

Dabartinio laikinai einančio Brazilijos prezidento pareigas Mazzilli sūnus studijuoja Bostone. Čia matome jį (kairėj) kalbantis su Brazilijos konsulu Hersyl C. B. de Pereira Bostone.

Balfas aptarė savo reikalus

Balandžio 11 d. buvo Balfoskyriaus metinis susirinkimas. Apie skyriaus 1963 m. veiklą pranešė pirm. Antanas Andriulionis, o finansus iždininkas Alfonsas Baika. Ir pernai skyrius centrui pasiuntė $800. Rev. komisijos vardu aktą paskaitė Andrius Keturakis ir pasiūlė pareikšti valdybai padėką.

Į valdybą išrinkti: Antanas Andriulionis, Antanas Bričkus, Alfonsas Baika, Povilas Jančauskas, Vincas Kasakaitis, Antanas Vilėniškis ir Povilas Žičkus. Jie visi, išskyrus P. Žičkų, buvo ir senojoje valdyboje.

Rev. komisija palikta senoji: Edmundas Cibas, Andrius Keturakis ir Jackus Sonda.

Alto posėdis

Alto skyriaus posėdis bus šį penktadienį, balandžio 17 d. 7:30 val. vak. So. Bostono Lietuvių Pil. Dr-jos patalpose. Visi nariai prašomi dalyvauti, nes bus duota apyskaita ir renkamas prezidiumas.

Pamaldos evangelikams

Šį sekmadienį, balandžio 19 d. 2:30 val. popiet Firsth Lutheran Church, 299 Berkeley St. bus Bostone ir jo apylinkėse gyvenantiems evangelikams pamaldos, kurias laikys kun. H. Dumpys.

Pakliuvo riebūs "paukšteliai"

Prisiekusieji posėdininkai nutarė patraukti teismo atsakomybėsn buvusį Mass. vandens kelių viršininką Bessette ir kitus 6 asmenis, kaltinamus vagyste ir kitokiomis suktybėmis, ryšium su prieš 5 metus vykdytais Wellfleet uosto darbais. Jie padarę nuostolių už 2 mil. dolerių.

LAWRENSE, MASS.

Patikslinimas

Čia patikslinama praeitame numeryje išspausdinta žinia apie Bronės Sakavičienės mirtį. Ji palaidota W. Parish kapinėse Andovery, Mass., paliko liūdintis sūnus Antanas su žmona.

Įgytas patyrimas svarbiau už septynis išmintingus pamokymus.

Jieškojimai

Rozalija Grigaliūnienė (vyro vardas Juozas), gyvenanti Brazilijoje, ieško savo sesers Onos Malhauka-Kotkevitšus (vyro vardas Stasys) iš Rumšiškių parapijos, gyvena JAV. Yra svarbus reikalas.

Ją pačią arba apie ją kas nors žinančius prašo pranešti šiuo adresu: John Grigaliunas, 162 Myrtle St., Lawrence, Mass.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE (SLA)

Lietuvių patriotų organizacija gyvuoja nuo 1886 metų ir jau atšventė savo DEIMANTINĮ JUBILIEJŲ.
SLA didžiausia ir turtingiausia fraternalinė organizacija lietuvių tarpe turi daugiausia narių ir valdo didžiausį kapitalą.
Sąmoningas lietuvis NEIEŠKO KITUR APDRAUDOS, bet stoja nariu į SLA, nes žino: 1) kad SLA apdrauda gera, geresnės nėra, 2) SLA apdrauda pigi, nes savitarpinės pagalbos pagrindu veikdamas SUSIVIENIJIMAS pelno neieško, o stengiasi savo nariams teikti visokeriopą pagalbą ir fraternalinę globą, 3) SLA apdrauda yra saugi, nes paremta dideliais rezervais.
SLA DUODA GYVYBĖS APDRAUDĄ nuo $100.00 iki $10,000.00.
SLA Taupomosios apdraudos svarbios jaunimui ir šeimos apsaugai nuo netikėtų sunkumų.
SLA akcidentalinė apdrauda reikalinga šiais laikais kiekvienam.
SLA ligoje pašalpa tuo svarbi, kad ligos atveju narys ją gauna pats.
SLA galima gauti apdraudą nuo gimimo dienos iki gilios senatvės.
SLA kuopos yra žymesnėse lietuvių kolonijose, jos teikia žinias apie apdraudas ir įstojimo salygas.
Kas nori platesnių informacijų tegu rašo į SLA Centrą:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 West 30th Street New York 1, N. Y.

Motinos lūpose su tyriausia meile tariamą aš pirmą kartą išgirdau tave, lietuviškasis žodi!

St. Santvaras

DYKAI! DYKAI!
NENUSIMINK, gausi pagalbą. Vaistai, kurie buvo ilgai laukiami, nuo reumatizmo, rankų, kojų nutirpimo ir skaudėjimo, jau yra.
Tuojau siųsk tą garsinimą ir savo vardą ir antrašą:
ROYAL PRODUKTS
North Sta., P. O. Box 9112
Newark 4, N. J.

ŠV. RAŠTO TYRINĖTOJŲ SKELBIMAS

ĮGALIOJIMAS NUODĖMES ATLEISTI

Atsakymas į H. Bubelio klausimą: Kas turi galią nuodėmes atleisti?

Romos katalikų kunigai sako, kad tik jie tegali nuodėmes kitiems atleisti.

Jono Ev. 20:22-23 parašyta, kad Viešpats Jėzus, būdamas su savo mokiniais, jiems tarė: "Imkite šventąją Dvasią. Kam nuodėmes atleisite, tam jos bus atleistos, ir kam sulaikysite, jos bus sulaikytos." Ir vėl Mato Ev. 18:18 yra parašyta: "Iš tikrųjų sakau jums, ką tik jūs surišite žemėje, bus surišta ir danguje, ir ką tik atrišite žemėje, bus atrišta ir danguje." Reikia pastebėti, kad šitie žodžiai, duodantieji galią atleisti nuodėmes, yra taikomi tik tiems, kurie yra Dievo vaikai ir išpažįsta Kristaus mokslą. Jie yra pažinę tiesą ir, Dievo dvasios vedami, elgiasi, kaip reikalauja Dievo Dvasia. Jeremėjo pranašo 23:28 pasakyta: "Dievas sako: atskirkite šiaudus nuo kviečių."

O dabar pasistengsime kiek galima trumpai šį klausimą paaiškinti. (Skaityk Rom. 5:12 ir 6:23). Šventame rašte pasakyta, kad visas pasaulis dėl pirmojo žmogaus Adomo nusidėjimo pateko į nuodėmę, sugedimo ir mirties kalėjimą. Dievas siuntė savo Sūnų, kad pasaulį išpirktų iš to pasmerkimo ir išlaisvintų žmoniją iš sugedimo ir nuodėmės nelaisvės. Jono 3:16; 17:3; Mato 20:28; Jono 6:47.

Iš šitų žodžių mes matome, kad tas, kuris įtikėjo, kad Jėzus Kristus yra Dievo Sūnus ir pasaulio Išganytojas, buvo atleistas nuo nuodėmės. Taigi dabar atsiminkime Jėzaus Kristaus žodžius: "Kuomet kuris nors iš Kristaus mokinių, turįs Dievo Dvasios ir tikrai suprantantis amžino išganymo planą bei Jėzaus Kristaus aukos reikšmę, kalba į pasauliečius arba vardiškus krikščionis, tada tokie lieka atrišti iš savo nuodėmių, o tie, kurie juos atrišo, yra tie, kurie į juos kalbėjo."

(Bus daugiau).

●

Skelbia: William Shimkus 3308 Lincoln Ave. Clevelan 34, Ohio.

Mes turime paskaitų iš šv. Rašto, siunčiame nemokamai (Dievo Karalystės Žinios, Tėvas Sūnus, Šv. Dvasia, Dievas ir Protas, Štai Jūsų Karalius, Tiesa apie pragarą).

NAUJAUSIOS KNYGOS

MINDAUGO NUŽUDYMAS, Juozo Kralikausko premijuotas romanas, 246 psl., kaina $3.

SIDABRINĖS KAMANOS, Kazio Bradūno eilėraščių premijuotas rinkinys, 94 psl., kaina $2.

MES NEŠĖM LAISVĘ. Lietuvos kariuomenės savanorio Petro Pleskevičiaus įdomūs atsiminimai. II patasyta ir praplėsta laida, 196 psl., kaina $2.00.

GYVENIMO VINGIAIS, dr. Paulinos Kalvaitytės-Karvelienės įdomūs atsiminimai, 360 psl., kaina $3.50.

VYNUOGĖS IR KAKTUSAI. Julijos Švabaitės eilėraščių rinkinys, 96 psl., kaina $2.00.

ŠVENTADIENIS UŽ MIESTO, Mariaus Katiliškio 17 novelių, kaina $5.00.

KATRYNA, Sally Salminen, garsios švedų rašytojos romanas, 291 psl., kaina $5.00.

PANEVĖŽYS, didžiausia knyga apie tą miestą ir apylinkę, 430 psl. kaina $6.50.

VARPAS nr. 5, daug įdomių straipsnių, 278 psl., kaina $2.00.

RUDENS SAPNAI, Kotrynos Grigaitytės eilėraščiai, premijuota knyga, 80 psl., kaina $2.00.

LIETUVIŲ IŠEIVIJA AMERIKOJE, St. Michelsono vaizdžiai parašyta šio krašto lietuvių istorija, 500 puslapių, kaina minkštais viršeliais $4.00, o kietais $5.00.

ATSIMINIMAI APIE JUOZĄ LIŪDŽIŲ, parašė Petronėlė Liūdžiuvienė, 88 psl. kaina $1.00

RAŠTAI — STRAIPSNIAI, ATSIMINIMAI, parašė Juozas Liūdžius, 246 puslapiai, kaina ..... $3.00.

PLAUK, MANO LAIVELI, Petro Segato eilėraščiai, 111 psl., kaina. . . . $2.00

NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ STATANT, Rapolo Skipičio atsiminimai. 440 psl., kaina. . . . $5.00

MURKLYS, A. Giedriaus graži apysaka jaunimui, 130 psl., kaina ..... $1.80.

VIENIŠI MEDŽIAI, romanas, parašė Aloyzas Baronas, 117 psl., kaina $1.50

TŪZŲ KLUBAS, Antano Tulio 11 novelių, 196 psl., kaina ..... $3.00.

ANGLŲ KALBOS GRAMATIKA, 215 psl., kieti viršeliai, kaina.....$3.50

VEIDU PRIE ŽEMĖS, parašė Kotryn aGrigaitytė, 13 novelių, 204 psl., kaina $2.00.

AUKOS TAURĖ, Stasio Santvaro 5-ji eilėraščių knyga, 150 puslapių, gražiai įrišta, kaina... $2.50.

Tas knygas galima gauti Keleivio administracijoje:
So. Boston 27, Mass.
636 E. Broadway,

PRANEŠAME, KAD KNYGOS "LENGVAS BŪDAS IŠMOKTI ANGLIŠKAI"— NEBETURIME.

Ar turi šitas knygas?

DIDYSIS SAPNININKAS, 185 psl. kaina $1.50
LIETUVOS RESPUBLIKOS ISTORIJA su spalvotu žemėlapiu, 96 psl., kaina .. $0.75
GYVULIŲ PROTAS, 212 psl., kaina 75 centai.
LIETUVOS ŽEMĖLAPIS, kaina $0.50
NIHILISTAI, 3 veiksmų tragekaina $0.20
DĖL PINIGŲ, 3 veiksmų drama, L. Tolstojus, 62 psl., kaina $0.35
LYTIŠKOS LIGOS, dr. F. Matulaitis, 24 psl., kaina $0.25
STABMELDIŠKA LIETUVA, 32 psl., kaina $0.10
LIETUVOS SOCIALDEMOKRATŲ PARTIJOS PROGRAMINĖS GAIRĖS, 32 psl., kaina 25 centai.
MONOLOGAI IR DEKLAMACIJOS, 96 psl., kaina .. $0.25
JAUNASIS SOCIALDEMOKRATAS Nr 4 ir 5, kaina 35 centai
SIELOS BALSAI, J. Smelstoriaus eilėraščiai, 221 psl., kaina $0.75
LSDP FOR LITHUANIA'S FREEDOM, parašė S. A. Viktoras, 32 psl., kaina 50 centų
NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS PINIGAI, Jonas K. Karys, 225 psl., kaina .. $5.00
ANARCHIZMAS, 29 psl., kaina $0.15
IŠ DŪMINĖS LŪŠNELĖS, K. Kraučiūno eilėraščiai, 124 psl., kaina $1.00
DELKO ŽMOGUI REIKIA GERT IR VALGYT, dr. A. Garmus, 40 psl., kaina $0.15
KAIP SENOVĖJE ŽMONĖS PERSISTADYDAVO SAU ŽEMĘ, 28 psl., kaina .. $0.10
ERLĖS IR STRAIPSNIAI (Kaip atsirado popiežiai, reumatizmas, Kražių skerdynės ir kt.), 97 psl., kaina .. $0.25
MATERIALISTIŠKAS ISTORIJOS SUPRATIMAS, 80 psl., kaina $0.20
ŠLIUBINĖ IŠKILMĖ, 1 veiksmo komedija, 29 psl., kaina $0.25
ALKOHOLIS IR KŪDIKIAI, kaina $0.25
DAINOS APIE LAISVĘ, A. Giedraitis, 32 psl., kaina $0.75
VARPAS NR 3-4 (Vinco Kudirkos šimtmetis. Nepriklausoma ir pavergta Lietuva ir kt. 59 psl., kaina $2.00
KAS YRA SOCIALIZACIJA, K. Kautsky, 31 psl., kaina $0.30
PAPARČIO ŽIEDAS ir kitos apysakos, A. Antanov, 45 psl., kaina 10 centų

Užsakymus su pinigais prašoma siųsti:
KELEIVIS
636 Broadway
So. Boston 27, Mass.

DIDELĖ KNYGŲ NAUJIENA

Gavome šias knygas:

Buvusio Lietuvos prezidento dr. Kazio Griniaus **Atsiminimai ir mintys** 1-oji dalis 302 psl., mikštais viršeliais kaina $2.00; antroji dalis 336 psl. kietais viršeliais su abiejų dalių vardynu kaina $5.00.
Perkant abi dalis kaina tik $6.50

Prof. P. Pakarklio **Kryžiuočių valstybės santvarkos bruožai,** 176 psl., kaina $2.00

Dan Kuraičio **Magiškuoju kilimu į Vilnių,** 330 puslapių, labai įdomūs 1962 metų kelionės į Lietuvą aprašymas su nepaprastais nuotykiais. Kaina $3.00

Frank Lavinsko **Amerikos Lietuvių Laikraščiai nuo 1879 m. iki 1955 m.** 190 psl. kieti virš. kaina seniau buvo $6.00, o dabar tik $2.00

Prof. P. Pakarklio **Senasis Prūsų teisynas,** 31 psl...50 cnt.

Čicagietės **Įspūdžiai komunistų pavergtoje Lietuvoj** 95 puslapiai, kaina $1.00

Prof. P. Pakarklio **Popiežiaus bulės kryžiuočiams,** 70 puslapių, kaina $1.00

M. Zoščenkos **Satyrinės novelės,** vertė Jonas Valaitis **196 puslapiai, kaina** $2.00

Vietinės žinios

L D D NARIŲ SUSIRINKIMAS

Balandžio 5 d. įvykusiame So. Bostono Lietuvių Piliečių Dr-jos patalpose Lietuvių Darbininkų Draugijos susirinkime iš sekretoriaus N. Jonuškos pranešimo paaiškėjo, kad serga šie nariai:

E. E. Alukonis Veteranų ligoninėje, S. Puceta ir Ona Stankienė senelių prieglaudoje. Namie gydosi W. V. Anesta, J. Andriukaitis, J. Janeliūnas, Br. Kreivis ir kt.

Į LDD kuopą įstojo penki nauji nariai.

Pagerbtas P. Čiapas, sulaukęs 80 metų amžiaus.

Praeitais metais nariams suruoštos įvairios kultūrinės pramogos turėjo pasisekimą, jos davė ir pelno. Šiais metais bus bendra vakarienė, gegužinė ir kt.

LDD kuopai šiuo metu priklauso 25 šeimos, kurių vyras ir žmona yra nariai, ir atskirai 28 moterys ir 25 vyrai, tuo būdu kuopai priklauso 103 nariai. Daugumą narių sudaro moterys.

Be kitų klausimų, susirinkime iškilo ir ALTo šaukiamas birželio 26-28 dienomis Lietuvių kongresas Washingtone. Nekilo jokios abejonės, ar verta jame dalyvauti. Valdybai pavesta pasirūpinti pasiųsti į kongresą atstovus.

Susirinkimą sumaniai vedė pirmininkas V. Jackūnas. Nors įvairiais reikalais pasitarta, bet nereikalingai nekalbėta, tai susirinkimas užtruko tik porą valandų.

P. Čekanauskas iš Meriden, Conn., negalėdamas susirinkime dalyvauti, atsiuntė $5 auką.

V.

Paragink savo pažįstamus išsirašyti Keleivį. Kaina metams $5.

Visiems buvo malonu

Pabaltijo Moterų Klubo Atvelykio dieną surengta popietė nebuvo paprasta. Tokios, regis, dar čia niekas nebuvo ruošęs.

Į ją susirinko didelis būrys vaikų, jų tėvų ir bičiulių. Apatinėje Tautinės Sgos namų salėje buvo vaikams meninė programa, kurią jie patys ir atliko, šokdami, dainuodami, eilėraščius sakydami, skambindami. Jiems vadovavo Cibienė, o Velykų bobutė (O. Mučinskienė) kiekvieną solistą apdovanojo kuklia dovanėle. Iš šalies stebint buvo aišku, kad popietė vaikams suteikė didelio džiaugsmo. Kai kam iš tų "didžiųjų" solistų ši popietė, atrodo, buvo pirmas pasirodymas scenoje, ir kas gali žinoti, koks nuostabus aktorius iš to ar kito pipiro gali išaugti.

Be to, vaikai turėjo dar ir kitą malonumą — galėjo ridinėti margučius.

Tėvams, aišku, smagu buvo sekti savo vaikus, bet nepritrūko džiaugsmo ir kitiems, kurie buvo atėję.

Viršutinėje salėje buvo rankdarbių parodėlė. Joje matėme tautinių juostų, pagalvėlių, kilimėlių, užuolaidų ir kitų austų ar nertų dalykų. Viskas pačių bostoniškių moterų sukurta, tik vienas kitas dalykėlis atsivežtas dar iš Lietuvos.

Didžiausios juostų audėjos, pasirodo, besančios Ona Girulienė ir Anastazija Baltušienė. E. Valiukonienė pirmavo savo pagalvėmis. Tai ir Juzės Lapšienės mėgiama sritis. Joana Ulpienė parodė du išsiuvinėtus paveikslus, F. Karosienė nertinius ir tt.

Visi eksponatai buvo vienas už kitą gražesni. Malonu, kad Bostone esama tokių tautinių rankdarbių puoselėtojų.

Parodą sutvarkė J. Lapšienė.

Pasidžiaugę vaikų programa ir paroda, dalyviai turėjo progos ir skaniai užkąsti, nes buvo patiestas didžiulis velykinis stalas su tikrai nuostabiais ir gardžiais valgiais.

To stalo papuošalas buvo Marijos Paliulienės tortas, dekoruotas iš tos pačios teškos ežiu, beržo šaka ir kt., E. Valiukonienės tortas, dekoruotas alyvos šaka, Joanos Ulpienės —beržo šaka, puikus Vaičjurgienės braškių tortas ir tt.

Juos buvo gaila ir piaustyti, bet paragavusieji jau tikrai nesigailėjo.

Vadinasi, turime ir gerų šeimininkių.

Stalą tvarkė Irena Galinienė, Vaičjurgienė ir kt.

Klubas tikrai pagirtinas už tokią įdomią Atvelykio popietę.

Dabartinė Moterų Klubo pirmininkė yra Lidija Čepienė.

Trūksta kandidatų

N. Anglijos apygarda tepasiūlė vos 8 kandidatus į L. Bendruomenės Tarybą, o reikia ne mažiau kaip 10, todėl kandidatų siūlymo terminas pratęstas iki balandžio 15 dienos.

J. Vaičaičio įstaiga kitoje vvietoje

J. Vaičaičio vadovaujama Cosmos Parcels Express siuntinių įstaiga išsikėlė į kitą vietą — 327 Broadway, So. Boston. Ten galima gauti ir Keleivį.

ANTANAS ŠIDLAUSKAS
STATYBOS KONTRAKTORIUS
Dažymas mūro ir medžio darbai ir kt.
Pertvarko verslo ir gyvenamas patalpas.
Su mumis niekas nepajėgia varžytis.
Skambinti nuo 9 val ryto iki 5 val vakaro
tel. GE 2-2776
400 Norfolk Street, Cambridge, Mass.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
ir krautuvė įvairių prekių, priderintų siuntiniam į įvairius U.S.S.R. valdomus kraštus. praneša, kad pagal U.S.S.R.
VNESHPOLSYETORG
patvarkymą siuntiniai priimami siuntėjų pristatytų daiktų (tik ne senų) ar papildomi vietoje krautuvėje. Visi mokesčiai sumokami vietoje išsiunčiant siuntinius, kad gavėjui nereikėtų primokėti.
Priimami užsakymai, čia sumokant nustatytą mokestį, ir užsakyti daiktai pristatomi U.S.S.R. vietoje. Be to, priimami maisto siuntiniai, sudaryti čia, ar užsakant iš Europos firmų standartiniai ar sudaromi pasirinktiniai.
Katalogai gaunami anglų, ukrainiečių ir lietuvių kalbomis.
Suinteresuoti gali rašyti lietuviškai.
Įstaiga atidaryta kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak.
Cosmos Parcels Express Corp.
327 W. Broadway
So. Boston, Mass., 02127
Telefonas AN 8-0068
Vedėjas J. Vaičaitis

Minės A. Smetonos mirties sukaktį

Balandžio 19 d. 3 val. popiet So. Bostono Lietuvių Pil. Dr-jos salėje rengiamas Antano Smetonos mirties 20 metų sukakties minėjimas. Programoje: prof. J. Puzino paskaita, sol. Irena Stankūnaitė, Bostono Mišrus choras ir kt.

Padėka

Man išėjus į pensiją, mano sūnus Edmundas balandžio 5 d. surengė man netikėtą puotą. Už tai nuoširdžiai dėkoju jam, o taip pat dukteriai Mildred ir žentui Joseph Ancoin, seseriai Glares Točkienei.

Kazimierui ir Monikai Plevokams dėkoju už gražią gėlių puokštę, visiems už atsilankymą ir dovanas.

Mary Peshino

Išnuomojamas 6 kambarių butas nuo Birželio 1 d. City Point rajone. Tel. AN 8-6747.

FORTUNA FUEL CO.
reikalingas
PARDAVĖJAS
šildymui vartojamai alyvai ir įrengimams platinti.
Turi mokėti suprasti ir kalbėti lietuviškai.
Skambinti: GE 6-3442

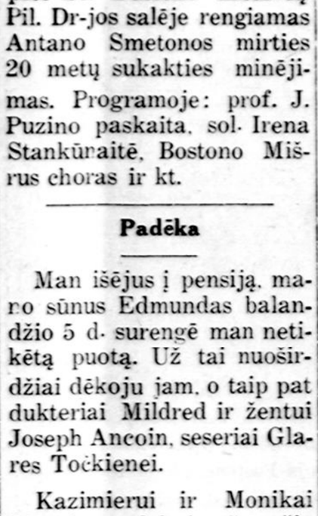

Suffolk Downs
OPENS MONDAY
Celebrate the Holiday at New England's largest track. 10 Big thrill packed races. Originators of the famous Twin Double.
POST TIME 1:45
DAILY DOUBLE 1:40
TWIN DOUBLE 5 - 6 - 7 & 8TH RACES

LAISVĖS VARPAS
NAUJOSIOS ANGLIJOS LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIJO PROGRAMA
Sekmadieniais 8-9 val. ryte
AM Bangomis 1190 kilociklų
FM Bangomis 105.7 megaciklų
Iš WKOX, Framingham, Mass.
VEDĖJAS—P. VIŠČINIS
173 Arthur St.
BROCKTON 18, MASS.
Tel. JUniper 6-7209

ĮAUPYK $$$ SU FORTUNA FUEL CO.
ALIEJAUS ŠILDYMU
FORTUNOS "EXTRA"—NEKAINUOJA "EXTRA"
1. Laisvas aptarnavimas:
Tai reiškia garantuotą 24 VALANDŲ APTARNAVIMĄ BĖDOJE, naktį ar dieną, burnerio ir jo kontrolės. Absoliučiai be mokesčio šventadieniais ar savaitgaliais... bet kurią sezono dieną.
2. Nemokamas metinis peržiūrėjimas:
Visiškas pagrindinis apsaugos peržiūrėjimas kasmet burnerio ir katilo, jų išvalymas. Tas užtikrina gerą šildymą, mažesnes kuro išlaidas. Ir Jums tai nieko nekainuoja.
3. Dalių išlaidų garantija:
Fortuna garantuoja pakeisti bet kokią burnerio ir jo kontrolės dalį, skaitydama tiktai esamas kainas pagal kainoraštį. Žinoma, už darbą nieko neskaitoma.
4. Lengvas mokėjimo planas:
Jūs pasirenkate mokėjimo planą, kuris jums geriausiai tinka. Labai populiarus yra mūsų mėnesinis biudžeto planas — jūsų visos šildymo išlaidos apmokamos lygiomis dalimis per 10 ar 12 mėnesių. JOKIŲ PAPILDOMŲ IŠLAIDŲ.
5. Reguliarus patikimas kuro pristatymas:
Fortuna seka jūsų kuro suvartojimą ir numato, kiek jums jo reikia, nežiūrint, koks būtų oras. Jums niekada nereikia šaukti, kad pristatytų kurą. Visi sunkvežimiai su aliejumi turi radijo susisiekimą greitam ir veiksmingam aptarnavimui.
Mes mielu noru duodame Jums informacijas apie Fortuna Fuel Co., atsakome visus Jūsų klausimus ir padedame Jums palyginti metines kuro išlaidas su kitais ahejaus pristatytojais. Tik pasakykite žodį, ir vienas iš mūsų Namų Patogumo Inžinierių atvyks Jus aplankyti Jums patogiu laiku. Pašaukite telefonu: GEeneva 6-1204, arba pasiųskite atvirutę:
FORTUNA FUEL CO.
487 Washington St., Dorchester, Mass., 02124.

℞ The Apothecary
LIETUVIŠKA TIKRA VAISTINĖ
Parduodame tiktai vaistus, išpildome gydytojų receptus ir turime visus gatavus vaistus.
Jei reik vaistų — eikit į lietuvišką vaistinę.
Sav. Emanuel L. Rosengard, B. S., Reg. Pharm.
382 a W. Broadway, tarp E ir F gatvių, SO. BOSTON.
Telefonas AN 8-6020
Nuo 9 val. ryto iki 8 val. v., išskyrus šventadienius ir sekm.

Išnuomojamas 6 kambarių, 2 verandų vasarnamis, didelis kiemas — Centervillei, Cape Code, netoli Craigville pajūrio. Skambinti tel. GE 6-5139 (Bostone). (17)

PARDUODAMI NAMAI SOUTH BOSTONE

Broadway — 12 išnuomojamų patalpų: 8 butai, 4 krautuvės, apšildomos, visos išnuomotos, geras pirkinys, kaina — $37,500, labai geros sąlygos. Tuoj apžiūrėkite.

Broadway — 2 krautuvės, 2 butai, naujas stogas ir porčius, naujas šildymas gazu, nauji gazo pečiai, $7,000, geros sąlygos.

Baxter St. — geram stovy 3 butai po 3 kambarius, kiekviename vonia, metaliniai langai (storm w.), kiemas. Kaina — $4,000 grynais pinigais.

KETVIRTIS REALTY
379 West Broadway
So. Boston, Mass., 02127
Tel. 268-4649

Peter Maksvytis
Carpenter & Builder
925 E. Fourth St.,
So. Boston
Atlieku visus pataisymo, remonto ir projektavimo darbus iš lauko ir viduje, gyvenamų namų ir biznio pastatų, pagal Jūsų reikalavimą. Šaukite visados iki 9 valandų vakaro.
Telefonas AN 8-3630

Ketvirtis & Co.
—JEWELERS—
Laikrodžiai-Deimantai
Papuošalai
Elektros Prietaisai
Rūpestingai taisome laikrodžius, žiedus, papuošalus
379 W. BROADWAY
SOUTH BOSTON
Tel AN 8-4649

DOVANOS Į LIETUVĄ
Siųskite dovanų siuntinius giminėms į Lietuvą per mūsų įstaigą. Čia kalbama lietuviškai, žemomis kainomis galima gauti Lietuvoj labai vertinamų prekių. Patarnaujam greitai ir sąžiningai. Paštu gauti siuntiniai greitai pertvarkomi ir pasiunčiami. Siuntiniai nueina tvarkingai.
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
174 Millbury Street
WORCESTER, MASS.
Vedėja B. Sviklienė
Tel. SW 8-2868

Apsidrausk
NUO LIGŲ IR NELAIMIŲ
Draudžiame nuo polio, visokių kitokių ligų ir nuo nelaimių (ugnis, audra ir kt.) .. Visais insurance reikalais kreiptis:
BRONIS KONTRIM
Justice of thePeace—Constable
598 E. Broadway
So. Boston 27, Mass.
Tel. AN 8-1761 ir AN 8-2483

Dažau ir Taisau
Namus iš lauko ir viduje. Lipdau popierius ir taisau viską, ką pataisyti reikia. Naudoju tik geriausią medžiagą.
JONAS STARINSKAS
220 Savin Hill Ave.
Dorchester, Mass.
Tel. CO 5-5854

Charles J. Kay
LIETUVIS
Plumbing—Heating—Gas—Oil
License No. 4839
Į Gazo šilimą permainyti $265
Telefonas: CO 5-5839
12 MT. VERNON STREET
DORCHESTER 25, MASS.

Televiziją ir radiją
Taiso Gerai ir Pigiai
JONAS ŽILINSKAS
629 E. Sixht Street
South Boston
Tel. AN 8-6645

SAV-ON
ROOFING and SIDING CO.
409 W. Broadway, So. Boston
AN 8-2150
DAŽOME IR TAISOME
Al Stecke F. Pukanasis
Res.: 8 Faxon St. Natick
Brockton 586-9272 655-0807

Telefonas: AN 8-2805
Dr. Jos. J. Donovan
Dr. J. Pašakarnio
ĮPĖDINIS OPTOMETRISTAS
Valandos:
nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak.
Vakarais iš anksto susitarus
447 BROADWAY
South Boston, Mass

TEL. AN 8-2124
Dr. Amelia E. Rodd
(RUDOKIUTĖ)
OPTOMETRISTĖ
Valandos:
nuo 10 ryto iki 6 vakaro
Trečiadieniais—uždara
445 BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.

RADIJO PROGRAMA
Seniausia Lietuvių Radijo Programa Naujoj Anglijoj iš stoties WLYN, 1360 kilociklų ir iš stoties FM, 101.7 mc., veikia sekmadieniais nuo 1 iki 1:30 val. dieną. Perduodama: Vėliausių pasaulinių žinių santrauka r komentarai, muzika, dainos ir Magdutės pasaka.
Biznio reikalais kreiptis į Baltic Florists gėlių ir dovanų krautuvę, 502 E. Broadpay, So. Bostone. Telefonas AN 8-0489. Ten gaunamas ir Keleivis.

Tel. AV 2-4026
Dr. John Repshis
LIETUVIS GYDYTOJAS
Valandos: 2—4 ir 6—8
Sekmadieniais ir šventadieniais pagal susitarimą
495 Columbia Road
Arti Upham's Corner
Dorchester, Mass.

Dr. J. C. Landžius (Seymour)
Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
X RAY
534 Broadway,
So. Boston, Mass.
VALANDOS nuo 2 iki 4 ir 6 iki 7
TEL. AN 8-2712
Namai ir Ūkis:
287 Concord Rd., Billerica, Mass.
TEL. MO 3-2948

A. J. NAMAKSY
Real Estate & Insurance
409 W. BROADWAY
South Boston, Mass.
Office Tel. AN 8-0948

Flood Square Hardware Co.
Savininkas N. J. ALEKNA
628 EAST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.
TELEFONAS AN 8-4148
Benjamin Moore Dažai
Popieros Sienoms
Stiklas Langams
Visokie reikmenys namams
Reikmenys plumberiams
Visokie geležies daiktai

Trans-Atlantic Travel Service
Biletai lėktuvais — parūpina viešbučių užsakymus, padeda sutvarkyti kelionei reikalingus dokumentus į visas valstybes.
Tose Pačiose Patalpose
DIDŽIAUSIA SIUNTINIŲ PERSIUNTIMO ĮSTAIGA NAUJOJOJ ANGLIJOJ
GLOBE PARCEL SERVICE, Inc.
390 West BROADWAY, So. Boston 27, Mass., Tel. AN 8 - 8764
Persiunčiame Jūsų sudarytus siuntinius į LIETUVĄ ir VISAS kitas Rusijos valdomas sritis.
Siunčiama nauji įvairūs daiktai ir nekonservuotas maistas. Galima siųsti iki 44 svarų siuntinius, jei siunčiami daiktai telpa dėžėje, kurios dydis yra 14"x13"x20" colių. Iš tolimesnių vietų siųskite siuntinius mūsų viršuj nurodytu adresu, įdėdami aiškius siuntėjo ir gavėjo adresus.
Visi dokumentai paruošiami rusų kalba, ir siuntiniai išsiunčiami tiesiog iš BOSTONO per 48 valandas nuo jų priėmimo. Persiuntimo išlaidas ir USSR muitą apmoka siuntėjas.
Medžiagas, odas, skarytes, megstinius ir kt. galima pirkti SAVIKAINA mūsų įstaigoje.
Taip pat priimame užsakymus USSR gaminiams, pav., kaip automobiliam, motociklams, dviračiams, įvairiems radijo ir TV aparatams, skalbimo, valymo ir siuvimo mašinoms ir daugeliui kitų daiktų. Siuntėjas sumoka mūsų įstaigoje visą kainą už norimas pristatyti prekes gavėjui, pasirinktas iš katalogo. Prašykite mūsų katalogų.
ĮSTAIGA LIETUVIŠKA, KREIPKITĖS LIETUVIŠKAI
VISI SIUNTĖJAI ĮSITIKINO, KAD MŪSŲ ĮSTAIGA SĄŽININGIAUSIAI PATARNAUJA ir GREIČIAUSIAI PERSIUNČIA SIUNTINIUS. SIUNTINIAI APDRAUSTI.
Siunčiame su INTURISTO įgaliojimais
Siuntiniai priimami kasdien nuo 9 iki 5 val. vak., ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak. ir šeštadieniais nuo 8 val. ryto iki 12 val. d.
VEDĖJAS: JONAS ADOMONIS